

LUNDS
UNIVERSITET

*“Om jag är dömd en gång så är jag
dömd för alltid för dem”*

– Jihad

– En studie om ungdomars uppfattning av polisens bemötande

Författare:
Louise Nyberg
Cecilia Pålsson
Handledare: Eva Schömer
Termin: 6
Nivå: Kandidatuppsats
Kurskod: RÄSK02

Abstract

All cops are bastards, at least according to some youths in Malmö. Research shows that there is an overall trust in the Swedish Police amongst citizens, including youths. We therefore questioned ourselves why these juveniles are of another opinion. The purpose of this study is to understand how juveniles with criminal background, experience the communication and treatment when they meet the police. This with background of the police values and quest towards citizens. To reach this purpose we interviewed youths where they told us about their experience of the police attitude towards them. The result of our study shows that these youths overall impression is mostly negative. They describe situations that are not near to the approach which the police want to express as an authority, nor fulfill the values in their goals towards the people. With Habermas communication theory, we try to understand the interaction between the police and these youths. Our conclusion is that the communication between the police and these youths could be improved through dialogue and mutual understanding for each other. To work towards their goals and values the police need to understand these youths and treat them with respect by comprehending how their attitude affect these youths idea of the police.

Keywords: Police quest, juveniles, communicative action, attitude, mutual understanding

Nyckelord: Polisens mål, ungdomar, kommunikativt handlande, bemötande, ömsesidig förståelse

Innehållsförteckning

1. Inledning och problembeskrivning.....	4
1.1 Syfte.....	6
1.2 Bakgrund och introduktion till ämnet.....	7
2. Metod.....	12
2.1 Hermeneutisk vetenskapsteoretisk utgångspunkt.....	12
2.1.1 Sammanställning av polisens mål.....	14
2.1.2 Polisintervju.....	14
2.1.3 Ungdomsintervjuer i fokusgrupper.....	15
2.2 Urval och avgränsningar.....	18
2.3 Etiska aspekter.....	19
3. Empiriskt material.....	21
3.1 Polisens uppdrag och mål.....	21
3.2 Polisintervju.....	24
3.2.1 Hur målen genomsyrar polisens dagliga arbete med ungdomar.....	24
3.3 Ungdomsintervjuer i fokusgrupper.....	27
3.3.1 “Sådan härlig personlighet, jag skulle aldrig tro att han var polis”.....	27
3.3.2 “Bemöt mig med respekt”.....	32
4. Analys - Det kommunikativa handlandet.....	34
4.1 Polisen och ungdomarna i den sociala, objektiva och subjektiva världen.....	34
4.2 Ett utvecklande angreppssätt för arbetet med ungdomar.....	38
4.2.1 Normen i ungdomarnas sociala värld.....	38
4.2.2 Att nå ömsesidig förståelse.....	40
4.2.3 Praktiska exempel på bra bemötande.....	43
5. Slutsatser.....	47
6. Diskussion och framtida forskning.....	49
7. Referenslista.....	51
8. Bilagor.....	54
8.1 Intervjuguide.....	54
8.2 Intervjuguide till fokusgrupper intervjuer.....	56

1. Inledning och problembeskrivning

Under våra ungdomsår hade vi vänner och bekanta som hade problem på olika sätt och blev föremål för polisens ingripanden. Många av dessa blev genom kontakten med polisen negativt inställda till dem på grund av hur de blev bemötta. Därför pratade de gärna inte med poliser och undvek i hög utsträckning sammanhang där polisen var synlig. Somliga har än idag inte ändrat uppfattning om polismyndigheten. En negativ inställning till polisen gör det svårt för polisen att uppnå sina mål om tillgänglighet och trygghetsskapande för dessa individer. Hösten 2012 uppmärksammades en konflikt i Malmö där en grupp ungdomar reagerade starkt efter att ha varit föremål för en lagstadgad tvångsåtgärd. När vi läste om detta väcktes våra minnen vid liv och vi började fundera på hur samspelet mellan poliser och ungdomar fungerar. *“Folk bränner för att jaga bort polisen, kan de missbruka sin makt, kan vi missbruka vår”*.¹ Så förklarar en av ungdomarna de bomber och bränder som uppmärksammats på Professorsgatan i Malmö. Idag uppstår liknande situationer i bland annat Husby utanför Stockholm där ungdomar bränt bilar och förstört byggnader flera nätter i rad, missnöje med polisen utlöste oroligheterna.² Det är en dagsaktuell händelse som är nära relaterad till det vi diskuterar om relationen mellan ungdomar och polis i den här kandidatuppsatsen.

Konflikten i Malmö hösten 2012 inleddes med att polisen körde iväg några ungdomar från området Hermodsdal där de enligt de boende i området störde den allmänna ordningen. Polisen ingrep då med lagstöd om tillfälligt omhändertagande³ och släppte av tre ungdomar på olika platser ganska långt utanför Malmö. I situationen upplevde ungdomarna att polisen kränkt dem och ansåg att polisen gått över sina befogenheter. Polisen förklarar att ingripandet har gått rätt till och varit nödvändig i denna situation då tryggheten för de boende och den allmänna säkerheten har varit hotad. Av de boende i området beskrivs situationen som både stökig och upploppsliknande, där ungdomar bland annat buskörte och befunnit sig på taken.⁴ I Hermodsdal där oroligheterna råder är ett område där polisen befunnit sig mycket i tiden runt händelsen och arbetar preventivt med synlighet och närvaro för att skapa trygghet för de boende. Problemet i

---

¹ Stadler, Lena (2012a). *Ett meddelande till polisen*. Sydsvenskan

² Eidevall, Mårten (2013). *Megafonen om upploppet i Husby*. Svenska Dagbladet

³ Polislag (1984:387) 13§

⁴ Stadler, Lena (2012b). *Polisen: Har inte gjort något fel*. Sydsvenskan

den här situationen landar i att polisen å ena sidan försöker skapa trygghet och ser ungdomarna som de som hotar tryggheten i området. Samtidigt som ungdomarna å andra sidan ser poliser som åker runt i området var femte minut och stör även då de inte gjort något. Ungdomarnas meddelande till polisen är att de inte ska vara i området och först då kommer oroligheterna att sluta.⁵

Detta exempel synliggör en liknande problematik som vi sett under vår uppväxt. Samtidigt ger regeringen nu särskilda riktlinjer till polisen om att särskilt fokus ska riktas till polisens arbete med förbättrade insatser för barn och unga. Rikspolischefen skriver i sitt inriktningsbrev från 2011 om hur tryggheten har ökat de senaste åren och för att utvecklingen ska fortsätta i den linjen, behövs förstärkta insatser mot bland annat ungdomsbrottslighet.⁶ Att vårda och stärka förtroendet till polisen är en nyckelfråga för polisens verksamhet.⁷ Vi tolkar det som att det gäller förtroendet gentemot alla, inte endast de laglydiga medborgarna. Med polisens mål angående trygghet och säkerhet samt ett ökat förtroende är det viktigt att vara medveten om hur polisens arbete uppfattas. De ungdomar som artikeln handlar om har lågt förtroende för polisen, de känner sig varken trygga eller säkra varav någon har tatuerat in "A.C.A.B." som står för "All Cops Are Bastards".⁸ Med bakgrund av detta blir den här uppsatsen rättsociologiskt intressant eftersom den handlar om hur polisen arbetar med trygghet, rättvisa och förtroende mot ungdomar som på något sätt är eller har varit i konflikt med lagen eller lagens väktare. Det är viktigt att lyfta utsatta ungdomars uppfattning om polisen, vad polisen förmedlar för budskap genom sitt agerande gentemot dessa ungdomar, samt hur dessa ungdomar tar emot polisens budskap. Detta är särskilt viktigt eftersom ungdomar är överrepresenterade bland misstänkta personer jämfört med den övriga befolkningen i Sverige och är därmed ofta föremål för polisens insatser.⁹ Eftersom polisen lyfter fram att tidiga och tydliga insatser mot ungdomsbrottslighet motverkar allvarlig kriminalitet i framtiden, bör det även vara av intresse för dem att skapa ett gott förtroende hos dessa ungdomar.¹⁰

---

⁵ Stadler (2012a)

⁶ Rikspolisstyrelsen (2011). *Rikspolischefens inriktning*. Stockholm: RPS tryckeri Stockholm. s 3

⁷ Rikspolisstyrelsen (2011). s 9

⁸ Stadler (2012a)

⁹ Brå (2013). *Färre fall av dödligt våld 2012*. Brås hemsida

¹⁰ Rikspolisstyrelsen (2011). s 8

Genom att undersöka denna företeelse ur ett rättssociologiskt perspektiv kan den här uppsatsen bidra till en medvetenhet i linje med polisens riktlinjer för att skapa en hållbar samhällsutveckling. Därför ämnar vi med detta kandidatarbete inom kriminologi och rättssociologi att bidra till polisverksamhetens mål om att ständigt utveckla sitt arbete för att uppnå bättre resultat.

1.1 Syfte

Syftet med studien är att belysa hur ungdomar upplever att polisen bemöter dem med bakgrund av polisens uppdrag och målsättningar att:

- skapa trygghet
- främja rättvisa samt
- upprätthålla och stärka förtroendet allmänheten har för polisen

Syftet med uppsatsen uttrycks vidare i de specifika frågeställningarna som är relaterade till hur polisens mål kommer till uttryck i polisens dagliga arbete gentemot ungdomar. Det vill säga hur polisens praktiska arbete som styrs av målparagrafen i polislagen uppfattas av den undersökta gruppen ungdomar. De ungdomar vars uppfattning vi vill undersöka, är ungdomar som är mellan 18-25 år och har erfarenhet av polisens bemötande vid ingripande. Med ingripande menar vi ingripande vid pågående, misstänkt eller begånget brott. De ungdomar vi talar med har varit i kontakt med polisen som misstänkt, gärningsman eller vittne.

Genom att belysa ungdomarnas upplevelse kommer vi att besvara frågeställningarna:

- Hur ser de specifika målen för polisens verksamhet ut och på vilket sätt genomsyrar de polisens dagliga arbete med ungdomar?
- Hur uppfattar ungdomar som har erfarenhet av polisens ingripande, polisens bemötande?
- På vilket sätt kan polisen arbeta för att i större utsträckning uppnå målen att skapa trygghet, främja rättvisa och upprätthålla och stärka förtroendet för dessa ungdomar?

1.2 Bakgrund och introduktion till ämnet

För att bekanta oss med det problemområde vi syftar till att undersöka tittar vi på forskning i nutid gjord i Sverige. Den geografiska avgränsningen väljer vi att göra då kulturella skillnader och normer kan utgöra en grundläggande skillnad i bemötande och därför inte vara aktuella i den svenska kontexten. Det vi framför allt fokuserar på är attityder gentemot polisen, myndigheter och myndighetspersoner som vi anser har betydelse för vårt syfte.

Brottsförebyggande rådet, Brå har publicerat flera rapporter i närliggande tid angående ungdomar och brottslighet. En av rapporterna berör tonåringars benägenhet att anmäla brott.¹¹ Den beskriver ungdomars förtroende för rättsväsendet i förhållande till anmälningsbenägenhet, frågan som ställs berör huruvida den låga anmälningsbenägenheten har att göra med ett lågt förtroende för rättsväsendet. I de undersökningar som genomförts med ca 40 000 elever i nionde klass förtydligas att ungdomar har ett högt förtroende för rättsväsendet, dock visar sig förtroendet vara lägre bland unga brottsoffer. I studien menar man att det svaga förtroendet hos unga brottsoffer inte spelar någon större roll för anmälningsbenägenheten hos dessa ungdomar. Polisens satsningar på förtroendeskapande arbete har inriktats på speciella grupper där förtroendet anses vara lågt. Det rör sig förutom om brottsutsatta ungdomar, om ungdomar boende i socialt utsatta och, eller segregerade områden med utbredd hög andel invånare med utländsk bakgrund.¹² Men eftersom studien är genomförd på elever finns det en risk, som vi ser det, att de ungdomar som kanske har ett lägre förtroende till rättsväsendet har ett lägre förtroende till myndigheter och därför inte alltid befinner sig i skolan. Därför finns den en möjlighet att dessa ungdomars uppfattning om rättsväsendet och polisen inte avspeglas i resultaten som Brå visar i den här rapporten, varför man bör vara uppmärksam på att verkligheten kan förhålla sig annorlunda. Som en komplettering till den studien har det genomförts en senare rapport från Brå som också behandlar brottsoffers uppfattning om rättsväsendet.¹³ Enligt rapporten är det första bemötandet av ett brottsoffer avgörande för brottsoffrets fortsatta förtroende även för andra instanser i rättsväsendet. Eftersom det ofta är polisen som bemöter brottsoffret är det extra viktigt att detta

---

¹¹ Nelander, Kerstin (2009). *Tonåringars benägenhet att anmäla brott och deras förtroende för rättsväsendet [Elektronisk resurs]*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

¹² Nelander (2009). s 45

¹³ Blixt, Madeleine, Hradilova Selin, Klara & Westlund, Olle (2010). *Brottsoffers kontakter med rättsväsendet [Elektronisk resurs] : en fördjupande studie utifrån Nationella trygghetsundersökningen 2006-2008 och intervjuer med fokusgrupper*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

fungerar ändamålsenligt så att brottsoffret får en positiv första kontakt med rättsväsendet.¹⁴ För att kontakten ska bli bra bör bemötandet bygga på tilltro, hänsyn till brottsoffrets utsatta situation och brottsoffrets varierande förmåga att ta till sig information. I polisens kontakt med allmänheten har det visat sig vara positivt med lokalt polisarbete där en god relation byggs upp mellan polisen och de lokala invånarna.¹⁵ En god tillgänglighet skapas då polisen befinner sig till fots och talar med invånarna samt engagerar sig i deras problem, det stärker också förtroendet för polisen. Enskilda polisers bemötande av individer påverkar allmänhetens förtroende för polisen i sin helhet. I Brås rapport nämns ett exempel där på en aktiv handling för förtroendeskaping där ett par poliser uppger att de har som vana att alltid skaka hand med de inblandade individerna efter ett ingripande oavsett om de har ingripit mot dessa personen eller ej.¹⁶ Denna handskakning hoppas kunna bidra till en god relation mellan polisen och allmänheten. Brå visar via ett projekt i USA om lokalt polisarbete, att förtroende för polisen på lokal nivå har kunnat skapas genom att riva en barriär av förutfattade meningar.¹⁷ I projektet tilldelades polisen problemområden i samhället där de genom samtal och aktiviteter diskuterade sina värderingar, attityder samt sina val i livet och effekterna av dessa val med ungdomar i området. Dessa samtal och aktiviteter ledde till ökad ömsesidig förståelse och respekt mellan de båda parterna. Utfallet blev att ungdomarna och polisen kom fram till att de inte är så olika varandra som de från början hade en föreställning om. Målet med projekten är att poliser och ungdomar ska bygga upp en relation av respekt och förtroende. Studien blir relevant eftersom Brå i sin rapport sätter studien i ett svenskt sammanhang.

Även forskaren Tove Petterson hävdar att lokala poliser har en stor möjlighet att visa ungdomar att de lyssnar och respekterar deras upplevelser samt att de är villiga att diskutera dessa med dem, och är därför av stor vikt i det förtroendebyggande arbetet.¹⁸ Aktiviteter så som lek mellan polisen och ungdomar är positivt för att skapa goda relationer och ökar även möjligheterna att ingripa i ungdomarnas vardag när det behövs. En god relation menar hon, är då ett samarbete

---

¹⁴ Blixt, Hradilova S. och Westlund (2010). s 8-9

¹⁵ Roos, André, Lundberg, Tor & Korsell, Lars E. (2012). *Lokala poliser: hinder och möjligheter med lokala poliskontor*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ). s 58-59

¹⁶ Roos, Lundberg och Korsell (2012). s 65

¹⁷ Straub, Frank (2008). *Policing Cities: Reducing Violence and Building Communities*. New York: The PoliceChief, - The Professional Voice og Law Enforcement

¹⁸ Petterson, Tove (2012). *Att balansera mellan kontroll och kontakt: lokala polisars arbete med ungdomar*. Lund: Studentlitteratur. s 140-141

mellan polisen och ungdomar finns vilket kräver förståelse och att polisen är insatt i den värld som ungdomarna lever i. Det är viktigt att polisen tar hänsyn till att ungdomar kan uppleva situationer annorlunda än dem. Ett problem som Brå nämner är då en relation till en individ håller på att byggas upp och denna individ begår ett brott som polisen måste anmäla och vidta åtgärder utifrån lagar och regler.¹⁹ Detta påverkar relationen och gör att individen tappar sitt förtroende för polisen. Det gäller då att polisen är tydlig med att rollen som polis alltid går i första hand och förklarar varför de ingripit som de gjort, då har relationen en större chans att kunna bevaras. Polisens bemötande mot allmänheten är viktigt i alla situationer. Då en enskild polis har ett felaktigt bemötande mot invånarna riskeras inte enbart förtroendet för den enskilda polisen utan även för hela polisverksamheten.²⁰ Att polisen talar mycket med ungdomar och skapar en relation bidrar till att ungdomar inte är anonyma för polisen och att de då väljer att inte begå brott. En god relation mellan polis och ungdomar bidrar även till att färre ungdomar går vidare med en kriminell karriär.²¹

Abby Peterson har genom observationsstudier studerat interaktionen mellan ungdomar och polis i Stockholms ytterområden där immigration och behov av välfärdsresurser är utmärkande för områdena, så kallade deprimerade områden²². Invånarna som lever i dessa kontexter känner sig över lag inte som fullvärdiga människor på grund av att de genom sociala insatser nekas kontroll över sina egna liv. Den sociala kontexten som råder kan förklaras som ett svar på den marginalisering av ungdomar som råder och som konsekvens skapas och upprätthålls normen att vara i opposition till sociala institutioner så som polisen. Även annan forskning har visat att ungdomar i liknande social situation vilken Peterson benämner som gatugång, per definition inte gillar polisen och har en uppfattning om att polisen inte gillar dem.²³ Peterson utgår i sin forskning från att poliser jobbar utifrån olika utgångspunkter och styrs av olika normer i sitt arbete. En sådan inställning är att det finns få situationer, om ens någon, som kräver eller blir bättre av att använda tvångsåtgärder. Detta medan andra poliser har föreställningen om att

---

¹⁹ Roos, Lundberg och Korsell (2011). s. 66

²⁰ Roos, Lundberg och Korsell (2011). s. 65

²¹ Roos, Lundberg och Korsell (2011). s. 67-68

²² Peterson, Abby (2008). *Who 'Owns' the Streets? Ritual Performances of Respect and Authority in Interactions Between Young Men and Police Officers*. Göteborg: Journal of Scandinavian Studies in Criminology & Crime Prevention. Vol. 9 Issue 2, p97-118. s. 98

²³ Peterson (2008). s. 99

tvångsåtgärder inger respekt och alstrar framgång för polisens arbete. Vilken norm som råder går att utröna genom skillnader i de olika arbetsgruppernas resultat.²⁴ Att arbeta utifrån olika utgångspunkter på det här sättet, vilket präglas av vilka normer som råder, spelar även roll för vilket sätt man talar om och ser på respekt och auktoritet. Ett exempel på en sådan situation när polisen har en föreställning om att ett första intryck av tuffhet inger respekt, är att denne därför inledande talar om för ungdomen att som polis har man särskilda befogenheter så det är bäst att vederbörande sköter sig.²⁵ I situationer som startar med en inledande konfrontation på det här sättet, upplever ungdomar att deras rätt att exempelvis vistas var de vill, kränks. Ungdomars bemötande uppfattas då i sin tur av polisen som att ungdomarna saknar respekt för dennes auktoritet vilket späder på spiralen av konfrontation. Att istället bemöta de ungdomar som uppenbarligen är stökiga genom att interagera snarare än konfrontera, har visat sig mer positivt för relationen som resulterar i ett ömsesidigt respektfullt bemötande istället för en konflikt där varken polisen eller ungdomarna känner att de får ett respektfyllt bemötande. I grund och botten vill både ungdomar och poliser bli bemötta med respekt för sin person och för det de representerar. Genom en dialog och interaktion menar Peterson att det går att bygga en relation som gynnar båda parter till skillnad från om mötet inleds med en konfrontation vilket exemplet ovan beskriver.²⁶

Sammanfattningsvis visar den forskning som vi hittat och tagit del av att det är viktigt att ungdomarna och polisen kommunicerar ömsesidigt och respektfullt. För att skapa förtroende krävs en personlig kontakt via närvaro på lokal nivå. Statistik från Brå visar att ungdomar har lägre förtroende för rättsväsendet än vuxna, men i det stora hela är inte förtroendet så lågt bland de niondeklassare som deltagit i det material som Brå baserar sina rapporter på. Petersons forskning visar på att polisens arbete skiljer sig beroende på hur normen ser ut som råder i arbetsgruppen. Samtidigt verkar det vara väldigt olika från olika orter men även olika poliskontor hur man som polis arbetar praktiskt med ungdomar. Vidare skulle det när studien färdigställts vara intressant att ta del av Tove Petterssons forskning "Polisens arbete med ungdomar: Betydelse av etnicitet, social klass och genus vid ingripanden.". Forskningen undersöker hur fördomar och förutfattade meningar spelar roll i interaktionen mellan polis och ungdomar samt

---

²⁴ Peterson (2008). s 101-102

²⁵ Peterson (2008). s 103

²⁶ Peterson (2008). s 112

huruvida de påverkar hur ingripande polisens åtgärder blir. Detta med bakgrund av att minoriteter oftare blir utsatta för diskriminering. Därför blir det intressant att beakta hur etnicitet, social klass och genus hos både polisen och ungdomarna inverkar på interaktionen.²⁷

---

²⁷ Petterson, Tove (2010). *Polisens arbete med ungdomar: Betydelse av etnicitet, social klass och genus vid ingripande*. Vetenskapsrådets hemsida. Diariernr 2010-1756

2. Metod

Att studera polisverksamhetens uppdrag och målsättning samt att undersöka ungdomars uppfattning av polisens bemötande i förhållande till det, kan vi nå syftet med kandidatarbetet som är att belysa ungdomars upplevelse av polisens bemötande. Eftersom vi vill ta reda på innebörden och meningen bakom det som ungdomarna berättar för oss och studera ungdomarnas handlingar utifrån deras perspektiv använder vi oss av kvalitativ metod.²⁸ Kvalitativ metod medför att vi inom ramarna för det här kandidatarbetet kan svara på våra frågeställningar. Polisens mål och riktlinjer studeras i regeringens regleringsbrev. För att förtydliga hur poliser arbetar med dessa mål i den praktiska verksamheten med ungdomar genomförs en intervju med en polis som arbetar mot ungdomsbrottslighet. Ungdomars uppfattning av polisens bemötande undersöks med utvalda ungdomar i tre fokusgruppintervjuer. Ungdomarna som intervjuas har erfarenheter av polisens bemötande när det gäller ingripande vid pågående, misstänkt eller begånget brott. Utifrån det insamlade materialet tolkas ur ett hermeneutiskt perspektiv ungdomarnas upplevelser av polisens bemötande i relation till de gällande målen för polisverksamheten. Samtliga medverkande har erbjudits att läsa uppsatsen.

2.1 Hermeneutisk vetenskapsteoretisk utgångspunkt

Vi utgår ifrån den ontologiska ståndpunkten konstruktionism i valet av metod och tillvägagångssätt för att samla in det empiriska materialet. Denna ståndpunkt utgår vi från för att förklara hur verkligheten förhåller sig. Det innebär att vi ser verkligheten som den är för ungdomarna, hur sociala företeelser skapas och förändras kontinuerligt genom socialt samspel.²⁹ Materialet vi samlar in från polisintervjun och fokusgruppintervjuerna tolkas och analyseras även utifrån detta perspektiv. Genom intervjuerna ser vi hur de olika intervjupersonerna har skapat sin föreställning om samspelet mellan polis och ungdomar. Med dessa föreställningar ser vi hur polisens bemötande uppfattas av ungdomarna och hur deras mål framgår vid kontakten med dem. Då det sociala samspelet är ständigt föränderligt och påverkningsbart anser vi att det är av stor vikt att lyfta fram hur ungdomar utifrån sin sociala verklighet idag, anser att polisen bör arbeta för att uppnå målen att skapa trygghet, främja rättvisa och stärka förtroendet för dem.

---

²⁸ Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur. s 16

²⁹ Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber. s 37

Då syftet med uppsatsen är att skapa en förståelse och tolkning av ungdomarnas upplevelse av polisens arbete, tar vi hjälp av tolkningsperspektivet hermeneutik för att tolka, förtydliga och klargöra ungdomarnas upplevelser av polisens bemötande.³⁰ Förhållningssättet genomsyrar hur intervjuerna tolkas och analyseras, vi är inte intresserade av att göra en innehållsanalys på det sättet att leta efter mönster och kategorier. Då studien är av kvalitativ art är det för oss viktigt att ge en kvalitativ bild av hur utvalda ungdomar som ofta är i kontakt med polisen, uppfattar polisens bemötande. För att det ska bli intressant ställer vi deras upplevelser i relation till polisens ledord för sitt arbete, det vill säga polisens mål. Detta är viktigt för att öka förståelsen av den åldersgrupp som i samhället är mest involverade i brottsammanhang vare sig det är som offer eller gärningsmän och förbättra kontakten mellan ungdomar och polisen.

Även metodvalen som utformandet av intervjuguide, val av intervjustil samt valet av teori som hjälper oss att tolka det empiriska materialet präglas av en i grunden hermeneutisk tankegång. Inom hermeneutiken bedöms att mening skapas och endast framträder i sitt sammanhang, varför det är viktigt att ställa ungdomarnas uppfattning om polisens arbete i relation till polisens intentioner. Interaktionen mellan ungdomar och polis kan uppfattas olika och skapar mening på olika sätt, beroende på vem som ser och tolkar sammanhanget. För att skapa en meningsfull förståelse för en företeelse krävs också en förförståelse och en medvetenhet om denna. Denna förförståelse kan beskrivas som en referensram som påverkar meningen vi ser bakom interaktionen mellan ungdomar och polis. Av den anledningen tar vi del av kunskap som tidigare forskning inom det berörda området och som är relevant för vårt syfte. Vi använder den för att försöka tillägna oss olika ståndpunkter från polisen och ungdomar som existerar i samhället. Det ger oss en referensram att förhålla oss till så att vi kan ta del av de erfarenheter som framkommer i fokusgruppintervjuerna med ungdomar på ett bättre sätt, samt för att kunna styra intervjuerna mot relevanta ämnen. Därav skapas en förståelse genom förväntningar och förutfattade meningar hos oss om hur ett dåligt bemötande respektive ett bra bemötande till ungdomar kan uppnås av polisen samt hur detta kan påverka ungdomar. Genom att vi förhåller oss till dessa förväntningar och förutfattade meningar försöker vi skapa en så verklighetsnära tolkning som möjligt av det ungdomarna berättar för oss.

---

³⁰ Widerberg (2002). s 26

2.1.1 Sammanställning av polisens mål

Syftet med uppsatsen är att förstå hur ungdomar uppfattar polisens arbete mot bakgrund av hur polisen ska arbeta med i kontakten med ungdomar. Detta har vi valt att ta del av genom reglering i det här avseendet så som lagtext och styrdokument som polisens arbete grundas i. Ur ett hermeneutiskt perspektiv analyseras dokumenten där vi försöker förstå på vilket sätt upphovsmannen av dokumenten menar att det praktiska polisarbetet ska genomföras.³¹ Utöver polislagen (1984:387) finns mer beskrivande texter som explicit förklarar hur polisen ska rikta in sitt arbete och sikta extra på under kommande år. I första hand framgår det genom regeringens regleringsbrev till polisen där regeringen för den aktuella tidsperioden beskriver vad speciellt fokus ska riktas mot i polisens verksamhet.³² Med avstamp i regeringens regleringsbrev skriver rikspolischefen sitt inriktningsdokument där Rikspolischef Bengt Svenson beskriver sin syn polisens uppdrag och hur det ska genomföras.³³ Det är dessa två dokument samt lagtext som vi använder för att förstå vilka målsättningar som finns och hur de ska arbetas med. Vi sammanställer målen och för att ytterligare förstå målen i sitt sammanhang frågar vi en polis som arbetar med ungdomar om hur målen faktiskt uttrycks och arbetas med i den praktiska verksamheten. Målsättningarna används sedan som grund för att genomföra fokusgruppintervjuerna.

2.1.2 Polisintervju

För att se regleringen och polisens mål i sitt sammanhang och därigenom få en större förståelse för hur dessa uttrycks i den dagliga verksamheten som riktar sig till ungdomar, intervjuas en polis som arbetar med ungdomar. Polisen Magnus Björn-Bentzen är ungdomsbrottsutredare och kan med bakgrund av sin yrkesroll förtydliga målens innebörd och ge oss insikt i hur målen används i det praktiska arbetet med ungdomar. Detta är viktigt för att förhålla oss till polisens målsättningar som vi använder som bakgrund till att belysa hur ungdomar upplever att polisen bemöter dem. Intervjun genomförs med en polis som uttalar sig om sin verklighet och subjektiva uppfattning om polisens mål i förhållande till ungdomar. Eftersom han som polis enligt regelverket ska agera

---

³¹ Bryman (2011). s 507

³² Polisen (2013b). *Uppdrag och mål*. Polisens hemsida

³³ Rikspolisstyrelsen (2011)

på samma sätt som samtliga poliser anser vi att det är tillräckligt inom ramen för uppsatsen att intervjua en polis för att få en inblick i det praktiska arbetet.

Vi har valt att genomföra en semistrukturerad intervju där intervjuguiden är flexibel på det sätt att den beskriver de frågor vi vill ha svar på. Frågorna är öppna och grundas på polisens styrdokument men ställs inte nödvändigtvis exakt på det sättet som står i intervjuguiden. Detta eftersom vi vill kunna plocka upp saker som polisen säger för att få svar på de teman och frågor vi söker svar på i intervjun.³⁴

2.1.3 Ungdomsintervjuer i fokusgrupper

Vi har valt att använda oss av fokusgrupper för att ta reda på utvalda ungdomars upplevelser av polisens bemötande och agerande. En fokusgrupp består av ett antal individer som under en begränsad tid får diskutera ett givet ämne under styrning av en samtalsledare. Intervjuformen är enligt Wibeck en bra metod för att kunna höra hur ungdomarna samtalar med varandra om givet ämne, samt att höra flera individers verklighet samtidigt, vilket är tidseffektivt. För att undersöka vårt område anser vi det vara mer passande att göra gruppintervjuer än enskilda intervjuer också eftersom flera individers åsikter och tankar möts och genererar diskussioner mellan deltagarna. Som samtalsledare agerar vi genom att styra diskussionen om den går för långt ifrån ämnet eller från intervjudeltagarnas egna upplevelser, men vi vill samtidigt påverka samtalet så lite som möjligt. Målet med fokusgrupperna är att ungdomarna ska diskutera fritt tillsammans kring polisens arbetssätt och deras egna upplevelser av dessa. Detta skapar en generell bild av ungdomarnas uppfattning. Samtalen spelas in.³⁵

Vi har valt att använda oss av tre fokusgrupper med vardera fem ungdomar i varje fokusgrupp. Vid valet av antal fokusgrupper tar vi hänsyn till att för många grupper ger oss ett för stort insamlat material att hantera, medan för få grupper ger oss ett för litet insamlat material för att kunna se samband.³⁶ Mot bakgrund av detta kom vi fram till att tre fokusgrupper är lämpligt för vår studie. Maximalt fem ungdomar i varje fokusgrupp väljs då det är lätt kan uppstå inbyggda

---

³⁴ Bryman (2011). s 415

³⁵ Wibeck, Victoria (2010). *Fokusgrupper: om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod*. 2., uppdaterade och utök. uppl. Lund: Studentlitteratur. s 11

³⁶ Wibeck (2010). s 60

spänningar i grupper av färre personer än fyra samtidigt som större grupper än sex personer riskerar att kunna bilda undergrupper. Dessa faktorer kan inverka på individernas deltagande negativt och påverka möjligheten för oss att få en sann bild de individuella deltagarnas beskrivning.³⁷ Vi strävar efter att få så homogena fokusgrupper som möjligt i fråga om ålder bland dem som är i samma fokusgrupp, för att minimera maktskillnaderna i grupperna och öka ett aktivt deltagande från samtliga. Vi vet inte något om tidigare relationer ungdomarna emellan som gör att de kanske uttrycker sig på något speciellt sätt men försöker att vara uppmärksamma på sådana tendenser. Något som är svårt för oss att kontrollera är homogenitet i fråga om större eller mindre egen erfarenhet från ingripande från polisens, det är viktigt att alla kommer till tals oavsett detta på liknande sätt då vi är intresserade av samtliga ungdomars upplevelser. För att ungdomarna ska känna sig trygga och våga diskutera fritt kring ämnet genomförs samtalen på en välbekant plats för ungdomarna där de känner sig trygga.³⁸

Fokusgruppintervjuerna är ostrukturerade på det sättet att vi låter ungdomarna tala fritt med varandra kring deras erfarenheter av polisens bemötande. Utifrån polisens mål kring valda teman vill vi att de beskriver bemötandet. Intervjuformen väljer vi att använda eftersom vi är intresserade av hur ungdomarna upplever polisens bemötande vid ingripanden och hur de anser att polisen kan arbeta för att uppnå målen att skapa trygghet, främja rättvisa och stärka förtroendet för dem. På så vis skapar vi oss en insikt i de eventuella problem som finns eller skapas mellan ungdomar och poliser och varför ungdomarna anser att det är så. Problem som kan uppstå med ostrukturerade fokusgruppintervjuer är att ungdomarnas diskussioner blir oorganiserade och de kan därför bli svåra för oss att analysera och tolka. Det är därför viktigt att vi frågar om saker som vi inte uppfattar under intervjun. Brist på motivation att diskutera eller att ungdomarna fastnar vid någon aspekt för länge kan vara andra problem som kan uppstå. Då dessa problem uppstår försöker vi lösa dem genom att introducera nya synvinklar av ämnet för att leda tillbaka diskussionen till temat.³⁹

Vår närvaro påverkar samtalet delvis på det sätt som ungdomarna pratar med oss och kanske även vilka delar av händelser de väljer att berättar för oss. Det är något vi efter intervjuerna

---

³⁷ Wibeck (2010). s 62

³⁸ Wibeck (2010). s 63, 31, 33

³⁹ Wibeck (2010). s 56-58

reflekterat över, huruvida vi anser att intervjun gått till avslappnat och värderar trovärdigheten av vad som sagts i möjligaste mån.⁴⁰ Genom saker som ungdomarna säger märks det att vi påverkar dem, till exempel då de kommer på sig själva med att använda slangord som "goola" förklarar och förtydligar de detta ord för oss utan att vi frågat vad det betyder. Det märks även när de beskriver platser som torg och områden de förutsätter att vi inte har någon erfarenhet ifrån. De förklarar också på vilket sätt polisen behandlar dem annorlunda om de befinner sig på en viss plats jämfört med om vi hade befunnit oss där. Dessa uttalanden visar att de är klart medvetna om att vi skiljer oss från dem i fråga om utseende, utbildning och social status på ett sätt som kan inverka då ungdomarna ska förklara sin verklighet för oss. Inte på ett sätt som får oss att tvivla på trovärdigheten i det de säger, men det får oss att fundera över att de inte tvunget berättar alla detaljer, till exempel information som de själva inte är stolta över. En annan aspekt vi har tagit hänsyn till är om ungdomarna påverkades av att de intervjuades i fokusgrupper. Närvaron av andra ungdomar kan ha utövat inflytande på enskilda ungdomarnas skildringar av sina upplevelser, så att de stämmer överens med gruppens gemensamma uppfattning av poliser. Exempelvis kan den negativa norm till poliser som finns i dessa områden där ungdomarna vistas, ha påverkat ungdomarna även vid intervjutillfället. Det är något vi tar hänsyn till när vi hanterar det empiriska materialet. Vi upplever trots detta det som mer fördelaktigt för vår uppsats att intervjua ungdomarna i grupp då det genererade diskussioner där alla vågade tala fritt och vi fick en bild av rådande normer och värderingar. Vi fick även ta del av ett större antal ungdomars uppfattning av polisens bemötande vilket vi anser väger tyngre för metodvalet än vad eventuell gruppåverkan gör.

Det var inte utan svårigheter att bestämma träff med intervjupersonerna eftersom våra kontaktpersoner har varit upptagna, intervjuerna har också vid flera tillfällen ställts in. Vi har också fått ganska lite information om vilka vi kommer att träffa. Det har gjort att de vi träffat visat sig vara av manligt kön med annan etnisk härkomst än Sverige. Det innebär att det empiriska materialet som bygger på intervjuerna grundas på en begränsad grupp ungdomar. Det hade varit önskvärt att gruppen hade varit mer heterogen för att inte endast beskriva den här gruppens uppfattning, med var det svårt för oss att styra över. Detta tar vi hänsyn till när

---

⁴⁰ Wibeck (2010). s 145

slutsatser dras av material, då ungdomar av det kvinnliga könet eller med etnisk svensk härkomst möjligtvis kan ha en annan uppfattning av polisens bemötande.

2.2 Urval och avgränsningar

Vi har använt oss av strategiskt urval där informanterna är ungdomar som har erfarenheter av polisens bemötande vid ingripanden mot pågående, misstänkt eller begånget brott. Ungdomarna har varit inblandade vid minst ett tillfälle i en situation där de varit misstänkt, gärningsman eller vittne i situationen för ett ingripande av polisen. Detta urval gör vi för att uppnå en insikt och förståelse över hur ungdomar med erfarenhet av sådana ingripanden upplever polisens agerande och bemötande mot dem.⁴¹ Spridningen mellan hur frekvent de undersökta ungdomarna varit föremål för polisens ingripanden är stor, men det viktiga är att de har egna erfarenheter att uttala sig om. På grund av att Malmö stad lyfts fram på flera ställen, bland annat i media, som en problemfylld stad vad det gäller brottlighet och ungdomsgång väljer vi att prata med ungdomar i Malmö stad. Vi får kontakt med dessa via en nyckelperson som arbetar med ett nätverk i Malmö för ungdomar som vill komma ut ur destruktiva subgrupper som nätverket definierar det. Genom sitt kontaktnät med ungdomar hjälper nyckelpersonen oss att rekrytera ungdomar som stämmer in på de kriterier vi är intresserade av till fokusgruppintervjuerna.⁴²

Förutom den erfarenhet vi vill att ungdomarna besitter, har vi funderat kring den ålder vi vill avgränsa ungdomarna till. Beroende på vem som beskriver ungdomar är åldern varierande och oftast odefinierad. Med utgångspunkt av att individer enligt barnkonventionen är barn fram till 18 år, anser vi rimligtvis att individer är ungdom några år till. I polisens projekt med sociala insatsgrupper som riktar sig till ungdomar med bland annat kriminell livsstil, har de valt att definiera ungdomar som mellan 15-25 år⁴³. Eftersom vi skriver om ungdomar i liknande situation, väljer vi att avgränsa oss till att intervjua ungdomar som är högst 25 år. Av praktiska skäl har vi en undre åldersgräns på 18 år, det vill säga då ungdomarna är myndiga och kan medverka i vår studie utan målsmans underskrift. De kan fortfarande berätta om händelser som hänt i de yngre tonåren.

---

⁴¹ Wibeck (2010). s 66

⁴² Wibeck (2010). s 82

⁴³ Kieman, Christina (2011). *Projektplan, -Sociala insatsgrupper m.m.* Polisens hemsida. s 10

2.3 Etiska aspekter

Vi har tagit del av etikfrågor vid Lunds universitet⁴⁴ och förhåller oss till dessa när vi hanterar de ungdomar vi intervjuar. De etiska aspekterna är även aktuella vid intervjun med polisen Magnus Björn-Bentzen men eftersom vi inte är intresserade av hans personliga åsikter och privatliv utan av hans uttalanden som myndighetsperson om polisens praktiska verksamhet, är detta inte av lika stor vikt. Informationskravet beaktas genom att informera ungdomarna om vilka vi är och i vilket syfte vi vill intervju dem samt hur vi använder informationen de delar med sig av. Ungdomarna informeras om att de medverkar frivilligt i studien och eftersom vi endast intervjuar myndiga ungdomar krävs det ingen underskrift av målsman för deras medverkan. Fokusgruppintervjuerna spelas in och det är endast vi som kommer att ta del av materialet i syftet för vår uppsats. För att uppfylla vårt åtagande att behandla uppgifterna konfidentiellt, är det viktigt att vi förvarar och använder dessa inspelningar så att andra inte har tillgång till dem. Detta genom att till exempel förvara inspelningarna på ett ställe som endast vi personligen har tillgång till. När det som framkommit under fokusgruppintervjuerna redogörs används fingerade namn för att benämna ungdomarna, vi har inte vidare kontaktuppgifter till dessa då det inte är relevant för vår studie.⁴⁵

En fråga som är relevant att ställa sig är huruvida ungdomarna kan påverkas eller ta skada av att delta i vår studie.⁴⁶ Med anledning av att vi vill tala med ungdomar som varit föremål för polisens insatser så som till exempel visitering eller omhändertagande, finns det en möjlighet att dessa erfarenheter känns obehagliga för ungdomarna att minnas och tala om med oss. Eftersom dessa ungdomar har sökt sig till ett nätverk för ungdomar som vill komma ut ur destruktiva subgrupper finns det en vilja hos ungdomarna att förändra sin situation. Det innebär att ungdomarna är med i ett nätverk som arbetar för att förbättra förutsättningarna för individer i destruktiva subgrupper. Syftet med uppsatsen går i linje med nätverkets arbete och därför hoppas vi att ungdomarnas medverkan i studien inte ska vara något problem för dem. Dessutom kommer vi att vara i en miljö som ungdomarna är vana vid och känner sig trygga i. Utöver detta försöker vi beakta det eventuella intrång på privatlivet som ungdomarna kan känna. Vår intention är att de

---

⁴⁴ Lunds universitets (2013). *Etikfrågor vid Lunds universitet. En vägledning*. Lunds universitets hemsida

⁴⁵ Bryman (2011). s 131-132

⁴⁶ Bryman (2011). s 132-133

ska känna att vi respekterar deras integritet och upplevelser genom att de får berätta i den utsträckning de känner sig bekväma med.

3. Empiriskt material

Under den här rubriken beskrivs bemötandet ifrån polisen ur tre synvinklar utifrån det insamlade materialet. Den första delen handlar om hur polisen ska bemöta ungdomar enligt lag och målsättningar, för att nå en djupare insikt i detta tar vi hjälp av en intervju med en ungdomsbrottsutredare på polisen vilken beskrivs härnäst och slutligen sammanfattar vi de utvalda ungdomarnas upplevelse av det bemötande de fått av polisen. Genom att använda det vetenskapsteoretiska tolkningsperspektivet hermeneutik förtydligar och klargör vi verkligheten så som den förhåller sig för polisen och de undersökta ungdomarna. Mening skapas därför nedan i förhållande till sitt sammanhang vilket är viktigt att komma ihåg eftersom detta är en kvalitativ studie. Genom en tolkning av det material vi samlat in har vi som syfte att undersöka hur ungdomar upplever polisens bemötande med bakgrund av polisens mål och generera svar på de frågor vi ställer oss.

3.1 Polisens uppdrag och mål

Polisens uppdrag och mål är viktiga för den här uppsatsen för att redogöra hur polisen ska och menar att de vill utföra sina arbetsuppgifter. Polislagen (1984:387) är polisens lagstadgade referensramar som beskriver polisens uppdrag, befogenheter och restriktioner, till det finns styrdokument som ytterligare beskriver polisens agerande. Dessa uttrycker de grundläggande värden som poliskåren står för och visar gentemot allmänheten så som de beskriver det. I syftet sammanfattar vi polisens uppdrag och målsättningar enligt följande; att skapa trygghet, främja rättvisa samt upprätthålla och stärka förtroendet allmänheten har för polisen. Nedan beskriver vi mer ingående vad dessa ord som målen beskrivs med innebär. Detta efter en analys av de återkommande begrepp och förklaringar som beskriver polisens arbete i lagtext och styrdokument för att få en klar bild av den centrala målsättningen.

I polislagen framgår det att polisens mål och uppdrag är att främja rättvisa och trygghet i samhället, och deras arbete ska syfta till *“att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp”*.⁴⁷ Upprätta allmän ordning och säkerhet innebär inte enbart ett arbete mot handlingar som är lagstadgade som brott, utan även ett arbete mot en tryggare och bättre tillvaro samhällsmedborgare emellan. Polisen har därmed även

---

⁴⁷ Polislag (1984:387) 1:1§

befogenheter att ingripa vid handlingar som inte är straffbelagda.⁴⁸ Ett exempel på en sådan befogenhet är då polisen får “*omhänderta den som stör eller utgör en omedelbar fara för den allmänna ordningen*”.⁴⁹ Poliser tillåts använda våld i vissa situationer, men det finns allmänna principer som gäller för polisingripanden och är föreskrivna i lag.⁵⁰ Behovs- och proportionalitetsprinciper ska beaktas i allt polisarbete, det innebär i första hand att ingripanden får ske med våld endast vid behov för att polisen ska kunna fullfölja sitt uppdrag. Ingripandet får inte stå i missförhållande till ingripandets syfte, viktigt är att tvång och våld användas så lite som möjligt.⁵¹ Den rättsliga regleringen hänger nära ihop med de värderingar som målsättningarna för polisens verksamhet uttrycker och som presenteras närmre nedan. Varje år bestämmer regeringen vilka mål de vill att polisverksamheten ska följa under innevarande år, detta presenteras i regleringsbrevet. I regleringsbrevet för 2013 framgår dessa mål:

- Polisen ska minska brottsligheten och öka trygghet för människor samhället.
- Allmänhetens förtroende för polisen skall vara högt och polisen ska arbeta så detta stärks.
- Polisen skall tillförsäkra allmänheten skydd och hjälp.
- Polisverksamheten ska bedrivas med höga krav på rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet.
- Ungdomsbrottslighet ska bekämpas med tidiga och tydliga åtgärder.
- Polisen ska vara tillgänglig och synlig för allmänheten.⁵²

Enligt polisen är regeringens mål och riktlinjer i huvudsak detsamma varje år och ändras enbart marginellt.⁵³ Rikspolischefen har i inriktningsdokumentet 2011 gjort sin tolkning av polisens uppdrag och mål utifrån regleringsbrevet där han har utvecklat och förtydligat vad de olika målen innebär och hur de ska genomföras. Detta dokument är fortfarande aktuellt. Han anser att trygghetsskapandet skall vara en naturlig del i polisens arbete. Därför är det av stor vikt att varje polis har god kunskap om hur polisens arbete påverkar människors trygghet och tar hänsyn till

---

⁴⁸ Lagkommentar (2013) till Polislag (1984:387) 1:1§ från Zeteo

⁴⁹ Polislag (1984:387) 13§

⁵⁰ Polislag (1984:387) 8§

⁵¹ Berg, Ulf (2013). Lagkommentar 19 till Polislag (1984:387) 8§ från Karnov

⁵² Ask, Beatrice och Zimmerman, Eva (2012). *Regleringsbrev för budgetåret 2013 avseende Rikspolisstyrelsen och övriga myndigheter inom polisorganisationen*. Stockholm: Justitiedepartementet

⁵³ Hagberg, Anders (2013). [Muntlig källa]. Rikspolisstyrelsen Kommunikationsavdelningen

detta i både planeringsarbete, genomförande och uppföljningsarbete.⁵⁴ Allmänhetens förtroende för polisen är inte enbart en central faktor i det trygghetsskapande arbetet utan även för allt arbete som ingår i polisverksamheten. Därför är det viktigt att allmänheten känner ett högt förtroende för polisen och att polisen arbetar för att vårda och stärka det förtroendet som finns. Polisens arbete ska även utföras med stor medmänsklighet så att individer vågar och vill ta kontakt med polisen. Med detta arbetssätt ska polisen uppnå att allmänheten känner tillit till deras verksamhet.⁵⁵ De kvalitetskrav som är uppställda för polisverksamheten innebär att polisen ska leva upp till individens förväntningar på god tillgänglighet, korrekt bemötande och snabb handläggning av ärenden. Med effektivitetskravet meddelar regeringen att polisen ska vara resultatfokuserade där utvecklingsarbete ska vara centralt för verksamheten för att ständigt finna de bästa tillvägagångssätten för att nå resultat. Polischefen lyfter fram att fokus på ungdomsbrottslighet är särskilt viktigt. Han hävdar att tidiga och tydliga insatser mot ungdomar motverkar att de fortsätter med en allvarlig kriminell livsstil i framtiden.⁵⁶

Polismyndigheten har för att ytterligare poängtera på vilket sätt det praktiska arbetet ska genomföras en gemensam värdegrund som alla poliser ska arbeta efter i sitt arbete. Den ger samtliga medarbetare vägledning i hur de ska utföra sina uppdrag. Värdegrunden syftar till att skapa förtroende till allmänheten och vårda och stärka det förtroende som finns. Följande mål och värdegrund är tanken att alla poliser ska jobba efter i alla sammanhang:

- **Engagerade.** Genom att visa ansvar och respekt, vilket innebär att de ska ta ansvar för sina uppgifter och värna om allas lika värde.
- **Effektiva.** Genom ett effektivt arbete och fokusera på resultat och utveckling.
- **Tillgängliga.** Vilket innebär att de ska vara tillgängliga för allmänheten genom att vara hjälpsamma, flexibla och stödjande.⁵⁷

---

⁵⁴ Rikspolisstyrelsen (2011). s 6

⁵⁵ Rikspolisstyrelsen (2011). s 9

⁵⁶ Rikspolisstyrelsen (2011). s 8

⁵⁷ Polisen (2013a). *Polisens värdegrund*. Polisens hemsida

3.2 Polisintervju

Vi träffar polisen Magnus Björn-Bentzen i ett av rummen på polishuset i Lund där han svarar på våra frågor om polisens bemötande mot ungdomar i den praktiska verksamheten i förhållande till polisens mål. Nedan följer vår tolkning och förståelse av polisens mål i relation till arbetet med ungdomar i den praktiska verksamheten utifrån det han berättar för oss. Magnus Björn-Bentzen arbetar med ungdomsbrottslighet i Lund, han har även erfarenhet från polisarbete i Malmö stad. Björn-Bentzen är en polis med ett gediget intresse för ungdomar, han har bland annat en längre yrkeserfarenhet från Råby ungdomshem samt är utbildad till fritidspedagog. Hans tjänst idag är en hybridtjänst där han arbetar 50 procent som ungdomsutredare samt 50 procent med saker som rör samverkan med exempelvis skolor och socialtjänsten. Detta gör att han träffar ungdomar i såväl sociala otvungna situationer som när de har begått brott eller ställt till det på andra sätt. Hans intresse för arbete med ungdomar jämfört med vuxna grundas i att han anser att framgångsfaktorerna är klart mycket godare. Han är också engagerad i ett polimentorskap där han träffar en ungdom en gång i veckan som mentor. Hans arbetsuppgifter gör att han har en bra överblick på ungdomarna i närområdet och kunskap om hur de umgås, vilka som är i riskzonen samt olika gängkonstellationer. Detta gör honom intressant för att få en inblick i hur polisens mål genomsyrar den praktiska verksamheten.

3.2.1 Hur målen genomsyrar polisens dagliga arbete med ungdomar

Björn-Bentzen berättar att polisen i Lund inte har någon specifik handlingsplan gentemot ungdomar för att uppnå målen att främja rättvisa, skapa trygghet, tillförsäkra allmänheten skydd och hjälp, detta arbete sker på samma sätt som för samtliga samhällsinvånare oavsett ålder.

Under intervjun med Björn-Bentzen framgår det att polisen arbetar med synlighet och tillgänglighet för ungdomar specifikt vid evenemang där många ungdomar befinner sig samtidigt. Att tillgänglighet och synlighet är särskilt i fokus vid evenemang motiverar Björn-Bentzen med att det är där många ungdomar samlas som många brott begås. Som exempel menar han att brott som misshandel är mer förekommande under evenemang som Kulturnatten eller Valborg i Lund där många ungdomar samlas. En närmre beskrivning kring varför fler brott begås då ger han inte. Genom synlighet och tillgänglighet vid evenemang syftar polisen på så vis även att sträva mot

målet att minska brottslighet i samhället samt skapa förtroende genom förebyggande arbete som alltså innebär att vara synlig och tillgänglig för ungdomar. Björn-Bentzen förklarar även att polisen arbetar för att skapa en känsla av trygghet hos ungdomarna genom att vara synlig och tillgänglig där de befinner sig. Samtidigt beskriver han tillfällena då polisen inte har möjlighet att vara tillgänglig i sin praktiska verksamhet. Ett sådant tillfälle kan enligt Björn-Bentzen vara vid krogbråk då polisen är upptagen med att ingripa, vilket samtidigt minskar tillgängligheten för allmänheten eftersom polisens fokus då är på en specifik uppgift. Genom detta förstår vi att det är svårt att arbeta med samtliga mål vid alla tillfällena i den praktiska verksamheten.

Vi talar med Björn-Bentzen om polisens mål att främja rättvisa och hur de arbetar med målet att främja rättvisa för en ungdom som blir föremål för en tvångsåtgärd. I fråga om polisens agerande gentemot misstänkta eller gärningspersoner och hur polisen agerar i förhållande till målen svarar Björn-Bentzen att *“... man ju måste förhålla sig till och vara proffsig i dessa sammanhang”*. Men att det enligt hans uppfattning är lättare att poliser *“... vurmar ju såklart mer för offer”* och *“... för en gärningsman är man ju mer tydlig och korrekt”*. Han poängterar att det är viktigt att poliser är professionella vid sitt bemötande och att de misstänkta behandlas med tanke på att de är oskyldiga tills annat sägs i en domstol. Genom hur Björn-Bentzen pratar om detta förstår vi dock att målen inte alltid följs vid mötet med misstänkta gärningsmän. När poliser bemöter en ungdom med en tvångsåtgärd menar Björn-Bentzen att ungdomen kan befinna sig i affekt och att det då är svårt att tala med ungdomen. För att ungdomar ska uppleva sig rättvist behandlade talar polisen med ungdomen om det som inträffat då hen har lugnat ned sig. Det gör att ungdomen kan sätta polisens agerande i relation till sitt handlande och acceptera agerandet vilket är i linje med målet att främja rättvisa genom sitt bemötande. Björn-Bentzen menar att när polisen förklarar sitt agerande är det till gagn även för förtroendet för polisen hos ungdomen, hans uppfattning är att *“... tydlighet är det de gillar mest”*.

Björn-Bentzen berättar att ett högt förtroende för polisen innebär att alla i samhället ska ha en vilja att ta kontakt med polisen och att de ska känna sig trygga med det samt veta att polisen erbjuder dem hjälp, oavsett om individen är laglydig eller kriminell. I arbetet för att upprätthålla och stärka förtroende för ungdomar är ett bra bemötande av stor vikt säger Björn-Bentzen. Polisen arbetar med ett bra bemötande gentemot ungdomar, för att påverka ungdomars

uppfattning av poliser positivt och därigenom stärka förtroendet till polisen. När en ungdom har handlat eller betett sig illa för poliser bort den unge från sitt kompisgäng och förklarar vad den unge gjort för fel, istället för att skälla ut ungdomen inför sina vänner så att hen *“tappar ansiktet”*. Detta är ett exempel på bra bemötande mot ungdomar eftersom ungdomar är i en känslig fas i livet där de utvecklar sin identitet och självkänsla säger han. För att bemöta ungdomar bra och på det viset stärka förtroendet till polisen försöker poliser sätta sig in i den unges situation säger Björn-Bentzen. Många poliser försöker genom en personlig kontakt bygga upp en god relation till ungdomar i det område de är verksamma i. Detta görs bland annat genom telefonkontakt vid mentorskap för enskilda ungdomar som är i behov av detta eller spontana fysiska möten där de *“snackar lite skit med varandra”*. Med detta tillvägagångssätt visar polisen även medmänsklighet inför de unga och bidrar till att förstärka förtroendet, dock är det av stor vikt att polisen alltid är tydlig med sin roll som polis poängterar Björn-Bentzen. I det relationsskapande arbetet är poliser också ute och besöker förskolor, skolor och fritidsgårdar för att visa sig synliga och skapa tidiga relationer till barn och ungdomar. Vid besöken medverkar poliserna vid kortspel, pingis, samtal eller dylikt med barn och ungdomar. Att arbeta med kontaktskapande arbete genom sociala aktiviteter på det här sättet är intentionen att skapa en god relation till unga. Allt kontaktskapande arbete med ungdomar anser Björn-Bentzen genererar förståelse, förtroende och tillit till polisen då de kommer nära ungdomar och får ett ömsesidigt utbyte av varandra.

Björn-Bentzen berättar att det finns ungdomar som går ifrån platser som polisen besöker och inte vill prata med dem. Han säger att dessa ungdomar oftast har begått drogrelaterade brott och vill därför inte prata med polisen. När vi frågade Björn-Bentzen om hur de arbetar för att nå dessa ungdomar, beskriver han att de genom synlighet och kontaktsökande arbete vill visa och förmedla att polisen inte enbart är närvarande då brott har blivit begånget utan att de även finns tillgängliga för att bara prata och därmed skapa en känsla av trygghet. För att främja trygghet och förhindra att relationen mellan polisen och ungdomarna försämras försöker polisen också tidigt splittra de ungdomsgäng som ställer till med problem. Det är enligt honom dessa ungdomar som polisen hade behövt bygga en god relation till för att stärka deras förtroende för polisen. Vi anser oss ha fått en tydligare bild av polisens dagliga verksamhet gentemot ungdomar, tackar och avslutar intervjun.

3.3 Ungdomsintervjuer i fokusgrupper

Vi sitter ned vid ett runt bord i ett kök i Malmö vid tre olika tillfällen. Samtliga intervjuer börjar likartat. Ungdomarna ramlar in en efter en, samtliga sätter sig ned och delar med sig av sina erfarenheter och sin egen uppfattning över hur polisen bemöter ungdomar som ser ut som dem själva *“Om man som jag ser utländsk ut, har skägg och rakat hår”*. Den generella uppfattningen om poliser och deras bemötande är negativ även om ungdomarna säger att det är självklart att inte alla poliser är dåliga utan att de är olika. Vi styr diskussionerna kring de teman vi är intresserade av att höra deras historier och upplevelser utifrån. Nedan skildrar vi det som ungdomarna berättar för oss som sin sanning om polisens bemötande och sätter det i relation till polisens mål. Samtliga ungdomar har fingerade namn i uppsatsen.

3.3.1 *“Sådan härlig personlighet, jag skulle aldrig tro att han var polis”*

Muhammed berättar att i området där han bor brukar polisen komma frekvent och visitera honom och hans vänner. Polisens attityd till dem är olika berättar han. De flesta har en rå och kall attityd i bemötandet, men det finns även poliser som är trevliga och kan säga *“gå ut och festa, ha kul, träffa tjejer”* enligt Muhammed. David berättar om en händelse då han först blev aggressivt bemött av flera poliser i grupp men senare när en av dessa poliser var själv i polisbilen bemötte hen honom bra. Han ansåg att bemötandet i bilen var bra med anledning av att polisen erbjudit honom sina vantar när han sett att David frös, samt att polisen hade frågat honom om han behövde sätta handfängsel på honom istället för att göra det oavsett. Detta menar David visar att poliser i grupp tenderar att trigga upp en aggressiv stämning för att imponera på sina kollegor, medan de ibland har ett bättre bemötande när de arbetar enskilt. Flera av ungdomarna beskriver bemötandet och menar att poliser oftast sätter ribban högt vid det första bemötandet, de beskriver upplevelsen i termer av *“Jag är polis du är en annan”*, *“Det är jag som bestämmer här”*. Jihad som är gammal gängmedlem berättar att han upplever att polisens bemötande är *“råare”* om man är medlem i ett gäng till skillnad från om man inte är det. Samtidigt har han förståelse för att poliserna har ett annat tillvägagångssätt då de möter gängmedlemmar, delvis eftersom det oftast finns vapen i dessa miljöer. Adrian berättar om en händelse han har varit med om när polisen parkerade bakom dem vid ett tillfälle när han och hans kompis satt i en bil i Rosengård och åt

pizza och firade att det var fredag. Poliserna slet upp de bakre dörrarna och siktade med skarpladdade vapen mot dem och frågade vad de höll på med. De åt pizza. Speciellt den ena polisen uppträdde enligt Adrian "*Riktigt oförskämt*" samtidigt som de båda letade efter narkotika i bilen och plockade därför isär inredningen på olika sätt. När poliserna inte hittade någon narkotika körde de vidare utan att ställa i ordning i bilen. "*Alltså inte ens som skit, lägre än skit*", så beskriver Adrian upprört bemötandet i situationen. Som ett annat exempel på provocerat aggressivt bemötande berättar Javier vad polisen sagt i en situation där han inte blev informerad om av vilken anledning han och hans kompisar skulle visiteras, "*Om vi säger att ni ska sitta så ska ni sitta, om vi säger att ni ska stå så ska ni stå!*". Ett aggressivt bemötande och en markering som uttrycker en tydlig distans mellan ungdomarna och polisen och en ovilja att vilja kommunicera. Vi förstår under samtliga tre intervjuer att det råder en norm bland ungdomarna att man inte ska uppskatta poliser eller ha en bra relation med dem. Detta framgår bland annat då Muhammed och David berättar att de skulle ha blivit misshandlade eller utstötta ur deras umgänge om de hade haft en bra relation till poliser. När Ivan i en av de andra fokusgrupperna säger att han tycker att poliser bemöter honom trevligt, vilket han tror beror på att han är trevlig mot dem, reagerar de andra ungdomarna i gruppen med starkt ifrågasättande kommentarer.

Ungdomarna diskuterar kring begreppet rättvisa, Adrian beskriver att han tycker rättvisa är då en individ med svensk bakgrund och en individ med en annan etnisk bakgrund än svensk behandlas lika. Muhammed anser att om man har gjort något dåligt förtjänar man att bli behandlad efter det, men har man inte gjort något dåligt bör man bli behandlad bra. Detta verkar vara den generella uppfattningen i fokusgrupperna även om några ungdomar avviker. Samir anser att så länge han inte slår på poliser så ska han ha rätten att få säga vad som helst till dem men ändå bli bra och professionellt bemött tillbaka. David anser att poliser kan visa rättvisa genom att låta ungdomen de möter tala till punkt. Jihad berättar att han ofta inte känner sig rättvist bemött. En av anledningarna till detta är att han regelbundet blir testad för narkotika trots att hans urinprov varit negativt de senaste tio gångerna. Samtliga framhåller att de sällan får veta anledningen till att de blir stoppade och visiterade eller att polisen har en tvivelaktig anledning till det. Ofta nämner de heller inte varför de stoppar ungdomarna. Alla ungdomarna är överens om att de upplever sig orättvist behandlade på grund av sitt utländska utseende och beroende på var de befinner sig och vem de umgås med. De anser att de blir stoppade och visiterade av polisen oftare än ungdomar

med svenskt utseende. *“Polisen är rasistisk.”* Exempelvis berättar Anthon att han flertalet gånger blivit stoppad för att hans utseende stämde in på signalementet. När han frågade vad signalementen var så sa polisen; mörk, skäggig och rakad. Ett signalement som stämmer överens på många men de väljer just honom flertalet gånger, det är inte att främja rättvisa. *“Skulle polisen stoppa en svensk på liknande vaga signalement, knappast”* säger han till oss.

Det framgår även under samtalet att ungdomarna känner att de inte har någon möjlighet till upprättelse vid de tillfällen poliser enligt dem har agerat utöver sina befogenheter eftersom polisen granskar sig själva. De berättar att anmälningar de har gjort om situationer där poliser har begått tjänstefel eller annat brott snabbt läggs ned. Detta skapar en känsla av hopplöshet hos ungdomarna, då de menar att poliser håller varandra om ryggen eftersom dessa anmälningar utreds av interna poliser.⁵⁸ Ingen av anmälningarna de eller deras vänner har gjort har gått vidare till domstol, även om de haft filmbevis och vittnen. *“Har man begått ett brott så ska man stå för det och sitta sitt straff, men poliser måste också stå för när de gjort fel, inte lägga ned utredningen efter tre dagar”* säger Jihad. Här handlar det om att systemet är orättvist, men bidrar till känslan av att enskilda poliser kan göra vad som helst. Att främja rättvisa vore att alla har samma möjlighet till att få upprättelse enligt ungdomarna.

Vi diskuterar kring polisens mål att skapa trygghet i samhället, David säger att han snarare känner sig otrygg av polisens närvaro. Detta tror han beror på att hans kompisar blivit ivägkörda av polisen flertalet gånger och att han upplever att polisen ständigt ifrågasätter dem vad de gör och varför de befinner sig där de är. Adrian berättar en historia om en kompis som blev utkörd till bokskogen av poliser där han misshandlades grovt och lämnades kvar. Alla ungdomarna har egna erfarenheter eller hört talas om att poliser använder en katalog som de lägger på ryggen och slår med batongen på för att det inte ska bli blåmärken på huden, men som ändå skapar stor smärta. De beskriver smärtan som tusen nålar i huden. De berättar även att de batongerna som finns i pikébilarna är av annat material som inte ger blåmärken på huden men som framkallar lika stor smärta som de vanliga batongerna. Detta är exempel på erfarenheter som gör att ungdomarna inte känner sig trygga av polisens närvaro.

---

⁵⁸ Polisen (2013c). *Internutredningar*. Polisens hemsida

Många händelser om hur polisen behandlar och bemöter ungdomar berättas vidare till andra vänner. På så vis sprids dessa händelser bland ungdomarna i deras umgängeskretsar, vilket leder till att alla i umgänget föraktar polisen, berättar Adrian. Samtliga ungdomar under de tre intervjuerna redogör för att detta sker i deras umgängeskrets. Muhammed säger att han alltid började skaka när han mötte polisen när han var yngre. Detta berodde på det hat och den rädsla han kände för dem på grund av de berättelser han hört om vad poliser utsatt hans vänner och bekanta för. När vi frågade honom om hur det är idag när han möter poliser, svarade han att han inte känner så länge för att han nu är van vid att de stoppar honom så han bryr sig inte. Men även för att han idag själv har upplevt att det finns poliser som bemöter honom bra. Anthon tror att då laglydiga individer som arbetar och betalar skatt ofta blir stoppade utan anledning, påverkas dessa individer till att börja begå brott. *“Tror alla ändå att jag är kriminell, kan jag lika gärna vara det.”* Anthon tillägger att det inte är en ursäkt till att begå brott, men en viktig riskfaktor.

Muhammed berättar att två poliser som patrullerade i hans bostadsområde brukade besöka hans skola, vilket han tyckte var jättebra. Då fick han se *“hur trevliga de kunde vara”* och han fick en relation till dem. Muhammed berättade att han *“till och med kunde bli glad av att se dem, de skojade och snackade med oss även när vi träffade dem senare ute på stan”*. Muhammed fick på det viset förtroende för dessa poliser och han var inte längre rädd att de skulle trycka upp honom mot en vägg varje gång de möttes. Men nu möter han dem inte längre på stan, berättar han. Även när vi diskuterar kring polisens mål att upprätthålla och förstärka förtroendet, framhåller ungdomarna att de tappar förtroendet för hela polisverksamheten då de inte känner att de får någon upprättelse när de anmäler poliser som gått över lagen. *“Svenska polisen blir sin egen maffia fast på ett lagligt sätt”* säger Jihad. Mihai beskriver en annan historia som gjorde att hans förtroende för polisen försvagades. Han berättar om en man med machete som attackerade hans mamma på en marknad. Som fjortonåring var han tvungen att försöka uppehålla mannen själv i mer än en halvtimme innan polisen kom. När polisen väl kom till platsen hade Mihai ett sår från macheten i huvudet vilket han visar ärr ifrån. Det som han reagerar starkt på är att polisen hade försökt skämta med honom när de väl kom till platsen, vilket han upplevde som riktigt opassande.

Merparten av killar upplever att polisen ständigt misstänker dem, att bli stoppade av poliser tillhör deras vardag. Adrian anser att bli stoppad en gång i månaden utan konkret anledning är för mycket. Detta påverkar deras förtroende för polisen. Åter lyfter ungdomarna upp att om man är en god medborgare kan man bli uttröttad tillslut av polisernas sätt att behandla en som kriminell. Behandlas man ständigt som om man vore kriminell, kan ungdomen tillslut tänka ”*att jag kanske ska vara kriminell då*”. Jihad upplever att man inte får samma skydd av polisen som allmänheten om man finns med i brottsregistret. Han upplever att polisen har en förutfattad mening när de bemöter honom och på så vis kommer hans förflutna alltid att förfölja honom. David berättar att han inte skulle berätta för polisen om han skulle behöva skydd eller hjälp på något vis. I hans bostadsområde är det inte accepterat att ta hjälp av polisen. Han skulle i så fall riskera att bli misshandlad eller utfryst. ”*Snitches got stiches*” tillägger Muhammed som bor i samma område. Adrian säger att han förstår att poliserna i Malmö stad måste använda sig av ett lite hårdare angreppssätt än vad poliser i andra städer. Detta för att han är medveten om att Malmö stad har ett hårt klimat. Men ibland går de överstyr säger han. Han anser att i Malmö blir han ofta behandlad som en hund, medan i andra städer är poliser trevligare. Muhammed berättar att polisen ibland har bett honom att skvallra på personer han känner. Polisen säger då att de ska skydda och hjälpa honom om han berättar. Muhammed litar inte på att polisen gör det, ”*när det fått vad de vill skiter de i mig*”, ”*De som vill hitta en kommer alltid att göra det*”, tillägger han. Jihad inflikar också med att det finns poliser inom polismyndigheten som är korrupta. Med dessa berättelser förstår vi att killarna saknar förtroende för polisen och att det sitter djupt i dem.

Ungdomarna öppnar en diskussion om att de inte tror att polisens bemötande påverkar dem till att begå brott eller inte. ”*Jag pratar inte med polisen, inte de som vill bli det eller har något med dem att göra*” säger Mirsad. David berättar att även om han skulle ha haft en bra relation till poliser så skulle det inte haft någon inverkan på hans beslut om att begå brott. ”*Det är jag som tar beslut om vad jag ska göra, polisen kan inte betala mina räkningar.*” Polisens mål att minska brottsligheten i samhället, påverkas därmed inte av deras bemötande mot ungdomar. Däremot har bemötandet en större betydelse för hur ungdomarna ser på dem och polismyndigheten i sin helhet. Med ett bra bemötande från poliser skulle de lyssna mer på dem enligt ungdomarna. De säger även att de tror att de skulle ha känt sig tryggare av polisens närvaro om de hade haft en bra

relation till dem. Men återigen poängterar de problematiken av de negativa normerna som finns till polisen i deras område.

3.3.2 “Bemöt mig med respekt”

Adrian, Muhammed och David säger att det är självklart att det finns fler bra poliser än dåliga, men samtidigt finns det väldigt många dåliga poliser. Ungdomarna tillägger även att det är de dåliga som syns mest, och det är de dåliga upplevelserna av poliser som de kommer ihåg bäst. Jihad anser att det tyvärr endast finns få poliser som är riktigt bra och att han blir förvånad då han möter en trevlig polis. “*Om jag är dömd en gång, så är jag dömd för alltid för dem.*” Han beskriver en polis från ungdomsroteln i Malmö som ett exempel på en bra polis, “*hon är en bra polis, som är sig själv och kan prata och skämta med oss som en kompis*”. En bra polis kan inte väga upp mot de dåliga poliserna säger Jihad. Han har vänner som blivit så illa behandlade av polisen att de oavsett vilken polis det är eller hur de i framtiden bemöter dem, kan det inte förändra deras förakt mot polisen. Ett dåligt bemötande från en polis kan därmed få stora negativa konsekvenser för förtroendet för hela polisverksamheten, därför är bemötandet av varje enskild polis av stor vikt. Anthon anser att alla poliser ska ha samma utgångspunkt och därför ge ett bra bemötande oavsett vilken polis det är och vart hen jobbar. Anthon och Jihad som är äldre är överens om att ett bra bemötande handlar om att ha en bra dialog till ungdomarna. Polisen bör förändra sitt sätt att kommunicera när de talar till ungdomar, att de istället för att ha en aggressiv attityd från början, bemöta dem på ett bra sätt. Den polis som bemöter honom bra får ett bra bemötande tillbaka, vilket samtliga ungdomar är överens om. Det aggressiva bemötandet provocerar endast fram aggressivitet hos ungdomar vilket gör att polisen får ett dåligt bemötande tillbaka menar Jihad. Under samtalet förstår vi att bli behandlad med respekt är väldigt viktigt för ungdomarna, de beskriver respekt som att bli behandlad med värdighet “*På samma sätt som vilken Svensson som helst*”. De syftar med det uttalandet återigen på den rasism de upplever hos poliserna. De framhåller även vikten av att poliser bygger upp en relation till dem och att det första mötet med polisen ska kännas välkomnande. De menar att om polisen hade strävat efter att bli vän med ungdomarna, hade de fått mer respekt av dem vilket hade bidragit till att ungdomar lyssnat mer på dem. Jihad tillägger att han tycker poliser bör vara mer tillgängliga och synliga på stan så de kan prata och lära känna ungdomar, då tror han att poliser hade kunnat bygga en bättre relation till dem. Men då säger David “*bara om de är trevliga*”. Jihad förklarar att de flesta

ungdomarna inte vill att polisen ska vara tillgänglig och synlig. Något som kan beror på de normer som finns i området som tidigare nämnts i intervjun, att man inte ska ha kontakt med polisen. Kontaktas polisen riskerar ungdomen att blir utsatt för misshandel eller blir utstött. Ungdomarna upplever att polisen oftast syns till då det händer något som exempelvis när laser mannen var aktuell i Malmö stad. Men sedan försvann den typen av tillgängliga och synliga arbete på gatorna. Intervjuerna avslutas med god min och deltagarna undrar vad vi ska börja jobba med.

Samtliga fokusgrupper beskriver samma typ av uppfattning mot polisen men med olika individuella exempel. En av grupperna var lite stämmigare och triggade igång varandra på ett sätt som gjorde att om någon hade varit med om goda bemötanden så vågade de kanske inte tala fritt om dem på samma sätt som i de andra två grupperna. Det visade oss dock hur ett vanligt samtal där ungdomarna talar om sina upplevelser utan att vi lyssnar kan se ut.

4. Analys - Det kommunikativa handlandet

Vi väljer att använda oss av Habermas teori om det *kommunikativa handlandet* i syfte att belysa helheten av ungdomarnas upplevelser i vår analys.⁵⁹ Detta innebär att vi tolkar teorin på det sätt som vi förstår den i förhållande till den kontext vi belyser. Detta eftersom syftet med uppsatsen är att förstå hur de ungdomar vi talat med uppfattar polisens bemötande utifrån vad polisen ämnar uppnå genom sitt arbete med ledord som förtroende, trygghet och rättvisa. Habermas teori anser vi hjälper oss att bygga ut våra resonemang då de grundar sig i en föreställning om att en ömsesidig dialog leder till konsensus. Utgångspunkten för Habermas är samhället och hur det fungerar utifrån samhällelig samvaro och demokratiska värden. Genom ett kritiskt perspektiv på samhällets utveckling skapar han ett ideal för att uppnå en samhällelig gemenskap.⁶⁰ Detta förtydligar och förklarar problematiken i bemötandet då polisen som myndighet representerar en del av *systemvärlden* och ungdomen som individ representerar en del av *livsvärlden*.⁶¹

4.1 Polisen och ungdomarna i den sociala, objektiva och subjektiva världen

Habermas teori om kommunikativt handlande beskriver den moderna värld som det svenska samhället nu befinner sig i. Den moderna världen är uppdelad i en livsvärld och en systemvärld. Ungdomarna befinner sig i livsvärlden. Livsvärlden är språkligt organiserad och består av tre funktioner som nås via språket; ömsesidig förståelse, samordning av handlingar och socialisation. Dessa tre funktioner upprätthåller tre strukturella komponenter i livsvärlden som omfattas av kultur, samhälle och personlighet.⁶² Livsvärlden innefattas på detta sätt av sociala och informella relationer så som familj och vänner, i denna värld arbetar individer och utför sina fritidssysselsättningar.⁶³ Handlingarna i livsvärlden styrs av den konsensus som bildas genom den språkliga kommunikationen i form av dialoger, diskussioner och argumentationer samt den moral, samtycke och självförståelse som råder. Habermas förklarar detta genom intersubjektivitet som uppkommer ur det samförstånd som styr handlingar i livsvärlden. Detta samförstånd nås

---

⁵⁹ Månson, Per (red.) (2010). *Moderna samhällsteorier: traditioner, riktningar, teoretiker*. 8. uppl. Stockholm: Norstedt. s 307

⁶⁰ Falkheimer, Jesper & Heide, Mats (2007). *Strategisk kommunikation: en bok om organisationers relationer*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. s 65

⁶¹ Andersen, Heine & Kaspersen, Lars Bo (red.) (2007). *Klassisk och modern samhällsteori*. 3., [utvidgade och rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur. s 283-284

⁶² Eriksen, Erik Oddvar & Weigård, Jarle (2000). *Habermas politiska teori*. Lund: Studentlitteratur. s 114

⁶³ Månsson (2010). s 328

genom att deltagarna accepterar och godtar varandras föreställning kring omvärlden.⁶⁴ Livsvärlden fungerar som referensram vilket ger förutsättningar och begränsningar för den specifika individen att handla. Därmed ger livsvärlden individer en grund att förhålla sig till och handla självständigt.⁶⁵ Inom livsvärlden skapas olika *sociala världar* beroende på vilken kontext den enskilde individen lever i. I den sociala världen förhåller sig individer normativt till varandra. De ungdomar som intervjuats anpassar sina handlingar efter de normer och värderingar som råder i den sociala värld de lever i. En individs uttalande i den sociala världen kan bli ifrågasatt av andra, individen tvingas då att argumentera för den normativa riktigheten i sina uttalanden.⁶⁶ Den diskussion som uppstår stärker uttalandets riktighet eller inte genom en process av konsensusbildning som kan vara medveten eller omedveten.⁶⁷ Normen kan genom dessa diskussioner påverkas, förändras eller stabiliseras. Genom argumentation i diskussionen strävar deltagarna efter och genererar, samförstånd över vad som är normativt accepterat.⁶⁸ Detta samförstånd kallas *kommunikativ rationalitet* i livsvärlden. Genom kommunikativ rationalitet uppnås gemenskap i den sociala världen och benämns *social integration*.⁶⁹ Det betyder samtidigt att subgrupper som är exkluderade från det större samhället kan skapa andra normer inom sin sociala värld än den generella intersubjektiva uppfattningen i livsvärlden. I sin sociala värld skapar ungdomarna sin intersubjektiva uppfattning dem emellan.⁷⁰ På detta sätt kan vi förstå den verklighet de ungdomar som vi har intervjuat befinner sig i och förklarar samtidigt hur deras uppfattning kan skilja sig från livsvärlden eller den sociala värld någon annan lever i. Att förstå den sociala värld ungdomarna lever i är viktigt för att kunna relatera till hur de beskriver polisens bemötande.

Ur livsvärlden där ungdomarna befinner sig såväl som resten av individerna i samhället har systemvärlden utvecklats. Systemvärlden är ett socialt handlingssystem som drivs av målrationella handlingar som är organiserade och styrda av makt och ekonomiska medel. Polismyndigheten är en del av systemvärlden. Här styrs poliserna som myndighetsutövare av de

---

⁶⁴ Habermas, Jürgen (1996). *Kommunikativt handlande: texter om språk, rationalitet och samhälle*. 2. uppl. Göteborg: Daidalos s 113

⁶⁵ Eriksen och Weigård. (2000). s 117

⁶⁶ Månsson (2010). s 325-326

⁶⁷ Habermas (1996). s 328

⁶⁸ Månsson. (2007). s 326

⁶⁹ Månsson. (2010). s 328

⁷⁰ Habermas (1996). s 336

målrationella handlingar som har stadgats och organiserats av politisk makt och statens ekonomiska medel. Riksdagen som får mandat av folket beslutar om de lagar och regelverk som styr polisen, varav regeringen fördelar resurser till polisen och beskriver hur de ska använda de resurser de har. Enskilda poliser och polisen som myndighet styrs därmed av de mål och riktlinjer som indirekt utgår från Sveriges befolkning, det vill säga livsvärlden. Dessa mål och riktlinjer är rikstäckande och samtliga myndighetsutövande poliser strävar efter samma mål och ska därmed handla likartat. Detta bidrar till en integration och stabilitet inom systemet vilket kallas *systemintegration*.⁷¹ I systemvärlden befinner sig poliser i den *objektiva världen*. Där förhåller de sig i teorin sakligt och objektivt till individerna i livsvärlden, i det här fallet ungdomarna, och endast formella relationer skapas till dem. Genom dessa formella relationer påverkas den enskilde ungdomen till exempel genom att en enskild polis har makten att bestämma utfallet för ungdomen. När en individ uttalar sig i den objektiva världen uttalar hen sig om sakförhållanden, vad som faktiskt har hänt eller sker till exempel; du sålde narkotika. Med dessa uttalanden påstår personen att något är sant, om detta påstående inte blir betrott tvingas denne att argumentera för sitt påstående. På detta sätt används talhandlingar för att skapa en ömsesidig förståelse individer emellan.⁷² Huruvida ömsesidig förståelse uppnås kan i praktiken vara mer eller mindre framgångsrikt. Som vi beskriver i det empiriska materialet har polisen inte sällan misslyckats med att uppnå ömsesidig förståelse.

I det moderna samhället får systemvärlden ökad betydelse på livsvärldens bekostnad. Detta i och med att systemvärlden utvidgar sin målrationella handlingsstyrning som missgynnar livsvärldens kommunikativa rationalitet.⁷³ I systemvärlden reduceras den sociala individen till systemets ramar, i det här fallet reduceras polisens privata jag till polismyndighetens riktlinjer. Då en individ börjar sitt första arbetspass kliver denne samtidigt in i en systemroll som polisman, där polisverksamhetens mål ska genomsyra allt arbete oavsett vem hen är som privat individ i livsvärlden. Detta ställer krav på individen att lämna sitt privata jag och sin egen social värld utanför och istället handla enligt regelverket för en polis i varje specifik situation. En personlig identitet och solidaritet kan inte existera i polismyndigheten då detta endast kan uppnås i en livsvärld genom språklig kommunikation. Systemet reducerar individer till att anta en systemroll

---

⁷¹ Andersen och Kaspersen (2007). s 283

⁷² Andersen och Kaspersen (2007). s 288

⁷³ Eriksen & Weigård (2000). s 27

där de underkastar sig systemets krav.⁷⁴ På det sättet missgynnas alltså livsvärldens kommunikativa rationalitet då individen kliver in i sin roll i systemvärlden som polis. Detta eftersom de värderingar som styr är de lagar och regler poliser har att förhålla sig till i systemvärlden. Mihai berättar om detta genom sin upplevelse av bemötandet av poliser, där han anser att minuten då en polis har fått ut sin polisbricka och satt på sig sin uniform förändras hen till maktmissbrukare. Denna föreställning Mihai har om poliser skulle kunna förklaras på detta sätt. Systemet reducerar individer till att anta en systemroll vilket påverka mötet mellan ungdomar och poliser då poliserna underkastas makt och ekonomiska medel när de utövar sin systemroll.⁷⁵ Att tvingas handla i enlighet med sin systemroll som polis, kan inskränka möjligheterna för poliser att handla och kommunicera på det mest gynnsamma sättet för den specifika situationen eller ungdomen. Förståelse för hur polisens regelverk påverkar polisens handlande i sin systemroll, är viktigt för att sätta ungdomarnas uppfattning om polisens bemötande i relation till polisens mål.

Oavsett om individer befinner sig i systemvärlden eller livsvärlden lever de samtidigt i en *subjektiv värld*, som även kan kallas inre värld. I den subjektiva världen kommer de enskilda polisernas och ungdomarnas innersta tankar, känslor och viljor till uttryck genom deras agerande i den sociala och objektiva världen.⁷⁶ Detta betyder att även om alla poliser strävar efter samma mål och ska handla likartat, väger alltid deras subjektiva åsikter och tankar in vid bedömningen av situationer som myndighetsutövare. Den subjektiva världen går aldrig att bortse ifrån, vilket betyder att en polis i praktiken aldrig kan vara helt objektiv i sina bedömningar.⁷⁷ Något som strider mot det vi tidigare beskriver att i systemvärlden kan inte solidaritet och en personlig identitet existera. På det sättet kan det förklaras varför poliser i praktiken skiljer sig åt i sättet att bemöta ungdomar. Att bemötandet skiljer sig mellan olika poliser bekräftas av de ungdomar vi intervjuat. Ungdomarna berättar att en del poliser är trevliga men att många har en aggressiv attityd mot dem redan vid första sekunden de möts. Ungdomarnas subjektiva värld påverkas av den sociala värld de lever i.⁷⁸ Genom normen att ha negativ inställning mot polisen som vi förstår råder i de aktuella ungdomarnas sociala värld, påverkas de enskilda ungdomarnas åsikter om poliser och

---

⁷⁴ Andersen och Kaspersen (2007). s 284

⁷⁵ Habermas (1996). s 139

⁷⁶ Månsson (2007). s 325

⁷⁷ Habermas (1996). s 51

⁷⁸ Eriksen och Weigård (2000). s 49

polismyndigheten. Då dessa normer inplanterats i den subjektiva världen påverkar även ungdomarnas individuella bemötande mot poliserna. Ungdomar berättar att de bemöter dem som de möter, på samma vis som de själva blir bemötta. Det betyder att ett bra bemötande vid första bemötandet därför är av stor vikt för mötets vidare utveckling och för att bidra till att upprätthålla en fortsatt bra relation mellan polis och ungdomar.

4.2 Ett utvecklande angreppssätt för arbetet med ungdomar

Vi har förklarat på vilket sätt vi ser att Habermas teori om kommunikativt handlande går att använda för att förstå den kontext vi belyser i uppsatsen. Vi använder detta för att vidare redogöra för hur de intervjuade ungdomarna uppfattar bemötandet de får av polisen. Men även på vilket sätt Habermas resonemang kan användas för att bidra till en situation där polisen i större utsträckning kan skapa trygghet, främja rättvisa och upprätthålla och stärka förtroendet för dessa ungdomar.

4.2.1 Normen i ungdomarnas sociala värld

Ungdomarnas generella uppfattning till polisens bemötande är negativ. Under samtalet med ungdomarna i samtliga grupper uppfattar vi att dessa normer implementeras tidigt genom att vänner beskriver flera exempel på situationer där poliser bemött dem eller deras vänner dåligt, för att det är deras bild av polisens bemötande. Muhammeds berättelse bekräftar detta på ett tydligt sätt där han berättar att han i tidig ålder skakade då han såg polisen, men först senare lärde sig att det faktiskt finns poliser som bemöter honom bra och med respekt. Genom flera exempel framgår det att normen att vara negativ till polisen är stark bland dessa ungdomar. När Ivan uttrycker att han tycker att polisen bemöter honom bra och trevligt, haglar ifrågasättande kommentarer från de andra ungdomarna över honom. Att normen är etablerad och en sanning för dessa ungdomar framgår också genom den förklaring David och Muhammed ger angående om de skulle ha haft en bra relation till poliser och ringt polisen när de behövde hjälp. De säger att de skulle de bli utstötta ur deras umgängeskrets eller till och med misshandlade. Ett tredje exempel som visar detta är då Jihad förklarar att han inte föraktar poliser vilket skapar en vild diskussion. Även om ungdomarna är medvetna om att det finns poliser som bemöter dem på ett bra sätt också, vilket innebär att de är trevliga, rättvisa och har en god inställning till dem, förändras inte normen till poliser bland dessa ungdomar. De menar att en bra polis inte kan väga upp mot de dåliga. Den negativa normen reproduceras genom ungdomarnas berättelser, då de tar upp det dåliga

bemötandet. När David berättar ytterligare en del av en historia där en polis visat stor medmänsklighet mot honom när polisen var ensam med honom, blir samtliga ungdomar väldigt förvånade och uppmärksammar händelsen. Detta är en del i en historia som berättats tidigare och där vi endast har fått om endast det dåliga bemötandet. Det är något vi anser både bekräftar att normen är att man berättar det dåliga polisen gör och att den reproduceras när andra återberättar historien. Att polisen i detta fall gav David sina vantar för att värma sig och sa att han litade på honom och inte satte handfängsel på honom är en historia som utmanar den bild av polisen som framställdes tidigare av ungdomarnas berättelser. Erfarenheterna av dåligt bemötande från poliser sprids, som vi förstår det vidare till andra ungdomar, och även de får en negativ uppfattning av polisens bemötande. Det bidrar till en etablerad negativ norm till poliser och dess myndighet som reproduceras i den sociala värld ungdomarna lever i vilken präglar den verklighet de har och sätt att se samhället på.⁷⁹ Normen bidrar till social integration inom ungdomarnas sociala värld som skapar den samanhållning som finns mellan dem.⁸⁰ Vad vi förstår är det sällsynt att ungdomarna kommer ihåg och berättar vidare bra bemötanden eller upplevelser de har haft med poliser.

Genomgående i ungdomarnas skildring av polisens bemötande mot dem, förstår vi att enskilda polisens bemötande med ungdomar påverkar ungdomarnas uppfattning av alla poliser och därmed hela polismyndigheten. Under samtalet med ungdomarna förstår vi att samtliga upplever att många poliser har en negativ inställning och en förutfattad mening om dem. En av ungdomarna beskriver att rättvisa är då en svensk behandlas på samma sätt som en individ med annan etnisk bakgrund. Ur ungdomarnas synvinkel från deras livsvärld är poliser rasistiska, vilket de anser framgår tydligt i polisens bemötande mot dem. De berättar om flera situationer där polisen enligt dem provocerar dem för att de ska brusa upp och polisen ska få en anledning att ingripa med våld. Varje enskild polis representerar hela systemet polismyndigheten befinner sig i, vilket gör att ett dåligt bemötande från några enskilda poliser påverkar ungdomarnas uppfattning och inställning mot hela systemet som poliserna handlar inom.⁸¹

---

⁷⁹ Eriksen och Weigård (2000). s 117

⁸⁰ Månsson (2010). s 328

⁸¹ Roos, Lundberg och Korsell (2011). s 65

4.2.2 Att nå ömsesidig förståelse

I forskningen tas det upp att olika arbetsgrupper inom polisen kan ha olika framtoning, bland annat en föreställning om att visa auktoritet och tuffhet vid första bemötande inger respekt.⁸² De olika föreställningarna om hur man uppnår målen i praktiken inom polisen gör att det inom arbetsgrupper skapas en kollektiv uppfattning om detta. En form av konsensus. Detta är det vi tidigare förklarar som systemintegration och gör att poliserna inom ett arbetslag handlar likartat för att uppnå verksamhetsmålen.⁸³ Detta kan förklara den olikhet i bemötande flera ungdomar beskriver angående skillnader mellan polisens bemötande i Malmö och andra städer, att arbetsklimatet är olika. Likt vi beskriver i bakgrunden, visar tidigare forskning att möten mellan ungdomar och polis som inleds med en konfrontation, späder på spiralen av konfrontation snarare än att inge respekt i situationen.⁸⁴ Ungdomarna ger oss många exempel på när detta händer ett är uttalandet *“om vi säger att ni ska sitta så ska ni sitta, om vi säger att ni ska stå så ska ni stå”*⁸⁵. Enligt Habermas blir detta ett problem då maktskillnader i en kommunikativ situation skapar mer problem än det gynnar situationen.⁸⁶ Det är också den bild ungdomarna förmedlar då de beskriver att när poliser har polismyndighetens symbol på sitt bröst känner de sig övermäktiga. Vi förstår det som att det är de poliserna med den här negativa förförståelsen om ungdomarna som ger upphov till den norm som skapats bland ungdomarna. Samtidigt kan det vara så att ungdomarna upplever poliserna på ett sätt som poliserna inte menar, på vilket sätt försöker vi ge ett svar på nedan.

Med hjälp av Habermas teori om systemvärld och livsvärld, kan vi förklara de kommunikativa problem som uppstår i de möten som ungdomarna beskriver. De som arbetar som poliser kan antas ha andra normer och värderingar än de ungdomar vi talat med som inte känner sig inkluderade i samhället, då poliser bland annat har en fast anställning och arbetar för den systemvärld som är kollektivt accepterad. Poliserna har därför generellt sett en större tillit till den systemvärld som samhället är uppbyggt av eftersom de privat befinner sig i en social värld mer lik den livsvärld som systemvärlden har utvecklats ur än ungdomarna.⁸⁷ Detta innebär en

---

⁸² Peterson (2008). s 101-103

⁸³ Andersen och Kaspersen (2007). s 283

⁸⁴ Peterson (2008). s 101-103

⁸⁵ Ett uttalande som förklaras mer i 4.3 Ungdomsintervjuer i fokusgrupper.

⁸⁶ Falkheimer och Heide. (2007). s 77

⁸⁷ Månsson (2010). s 328

utgångspunkt där polisen i sin subjektiva värld utgår från en föreställning om samhällets uppbyggnad som inte är densamma som ungdomarna utgår ifrån. Utgångspunkterna för hur poliserna och ungdomarna uppfattar samma situation skiljer därför sig åt. Detta spelar roll i hur poliserna upplever att de bemöter ungdomarna och varför de väljer det bemötandet, samt för hur ungdomarna upplever polisens bemötande utifrån sina referensramar. Ungdomarna verkar inte insatta i syftet med varför en del lagar finns till och förstår därför inte varför polisen ingriper eller varför de ingriper på det sätt de gör. Detta tolkar vi som att de inte har en större förståelse för hur myndigheter i samhället samverkar och är uppbyggda, eftersom de inte har förtroende för dessa. En del av ungdomarna ser av den anledningen inte nyttan med systemvärlden. För poliserna är nyttan med systemvärlden och dess lagar självklart eftersom de har socialiserats in i systemvärlden. Då ungdomarna och polisen i en situation inte har samma utgångspunkt enligt ovan, är risken för att budskapet som polisen vill förmedla till ungdomarna och burskapet som ungdomarna vill förmedla till polisen inte tas emot så som det är menat. Det kan leda till att ungdomarna tar emot det budskap poliserna sänder dem på fel sätt eftersom de har olika föreställning om hur verkligheten förhåller sig. Det är inte självklart att ungdomarna förstår den subjektiva meningen bakom språket poliserna använder utan tolkar budskapet annorlunda på grund av att deras referensramar skiljer sig åt. På samma sätt kan poliserna ta emot ungdomarnas budskap på fel sätt då polisen inte förstår ungdomarnas livsvärld och deras subjektiva mening bakom det språk de använder. Kommunikationen sker alltså på olika nivåer vilket problematiserar mottagandet av budskapet som sändaren sänder.⁸⁸ Detta gör att ungdomarnas sociala värld och polisernas objektiva värld inte möts optimalt varför ingen konstruktiv dialog kan genomföras. De inte är öppna för att förstå varandras världar eftersom individerna formas efter den värld de befinner sig i.⁸⁹ Polisen har med bakgrund av detta, och som representant för systemvärlden svårt för att sätta sig in i ungdomarnas sätt att förhålla sig till livsvärlden och de förutsättningar de därmed har för sin sociala värld. Samtidigt har ungdomarna som förklarats tidigare svårt för att sätta sig in i polisernas objektiva värld i systemvärlden och därmed svårigheter att förstå varför de bemöter dem som de gör. Språket som används spelar en stor roll för att kommunicera på samma nivå och därigenom skapa förståelse.⁹⁰

---

⁸⁸ Falkheimer och Heide (2007). s 32-33

⁸⁹ Eriksen och Weigård (2000). s 47

⁹⁰ Eriksen och Weigård (2000). s 60

Enligt Habermas bör det moderna samhället sträva efter samvaro genom att alla samhällsmedborgare är delaktiga och kommunicerar jämställt och rationellt.⁹¹ För att lyckas med detta har modeller utvecklats som fungerar i vissa specifika sammanhang men inte i andra, vilket gör samspelet komplicerat. Problemet med kommunikationen är när det blir en envägskommunikation, exempelvis genom en broschyr i en brevlåda.⁹² I polisens fall kan det finnas ett värde i att informera om risker och faror för att jobba mot målet att förebygga brottslighet, men samtidigt är det som vi ser det viktigt att de även kan kommunicera framgångsrikt med dem som faktiskt utgör själva faran. En tvåvägskommunikation mellan individen och myndigheten är att föredra, men problemet kvarstår också här att kommunikationen sker på myndighetens villkor.⁹³ Enligt James Grunig är det ofta ett problem att stora konservativa organisationer har en dominant framtoning av att se sin uppgift som överförande av gällande normer och budskap, inte som en relationell kommunikation, det vill säga dialog.⁹⁴ Detta skulle kunna vara ett problem som uppstår inom polismyndigheten.

Det strategiska handlandet, det vill säga polismyndighetens handlande för att få ut sitt budskap, förmedlas i linje med målen för verksamheten. Detta instrumentella handlande är effektivt för att uppnå externa mål, exempelvis att sprida information kan uppnås genom en broschyr, men frågan är om och i så fall hur informationen tas emot.⁹⁵ Detta har också att göra med vilket språk och typ av kommunikation myndigheten använder i sig av. Avsikten med kommunikationen är att kontrollera och påverka omgivningen genom att tala till någon om något i en situation där tanken är att man förutser framtiden och potentiella beteenden.⁹⁶ Ett exempel är att köra med polisbil ofta i utsatta områden. När Björn-Bentzen talar om synlighet, berättar han att poliser kör runt i polisbil för att skapa trygghet och vill sända signaler av tillgänglighet. Ungdomarna berättar att de ser samma handling som att poliserna misstror dem och därför är synliga för att de misstänker dem för brott på grund av deras utseende och områden de uppehåller sig på. Till skillnad från den typen av kommunikation som talar till någon eller några om vad som gäller, bygger det *kommunikativa handlandet* på att två parter eller flera talar med varandra och är delaktiga i

---

⁹¹ Falkheimer och Heide (2007). s 69

⁹² Falkheimer och Heide (2007). s 72

⁹³ Falkheimer och Heide (2007). s 73

⁹⁴ Falkheimer och Heide (2007). s 74

⁹⁵ Habermas (1996). s 100, Falkheimer och Heide (2007). s 72

⁹⁶ Falkheimer och Heide (2007). s 75

kommunikationen med målet att komma överens.⁹⁷ Om poliserna i exemplet ovan skulle patrullera till fots eller varit cykelburna skulle det skapa ett mer öppet förhållningssätt och öka tillgängligheten, något som också framgår av både Björn-Bentzen och ungdomarna. Kommunikationen blir genom det tillvägagångssättet mer förståelseorienterat och öppnar för ett mer jämställt handlande och underlättar förutsättningarna för dialog. Mötet blir på alla inblandades villkor vilket minskar risken för missförstånd. Samtidigt är det svårt att mötet blir helt jämställt med tanke på polisens maktposition i sin systemroll. Strävan i kommunikationen bör dock vara att samtliga får delta och lägga fram sina åsikter i dialogen, har rätt att lägga fram förslag på vad som ska diskuteras, samt att ingen genom tvång förhindras att göra detta. Då kan en saklig och förnuftig diskussion uppnås och därigenom skapa konsensus, enligt Habermas formel för en *ideal talarsituation*.⁹⁸ Vidare talar William Isaacs om att man bör vara tydlig på skillnaden mellan dialog, diskussion och debatt. Enligt honom är idealet för en dialog att båda parter lyssnar utan motstånd, vilket betyder att parterna aktivt lyssnar och försöker ta in det den andre säger. Detta för att de ska kunna ta hänsyn till rådande normer och perspektiv för att nå nya förståelser och en kollektiv mening i sammanhanget.⁹⁹ För att ungdomar ska uppfatta polisens bemötande som bättre och för att poliser ska kunna bemöta ungdomar på ett bättre sätt, krävs det att det skapas en ömsesidig förståelse dem emellan. Ömsesidig förståelse menar Habermas endast kan uppnås genom språket.¹⁰⁰ De tre världarna; den sociala, den objektiva och den subjektiva kommer i uttryck genom språket. Talhandlingar i de tre världarna strävar efter att uppnå en gemensam inre förståelse mellan alla individer i samhället, vilket är språkets huvudsakliga budskap.¹⁰¹ Det är därför viktigt att polisen är noga med språket de använder till ungdomar, för att visa att de befinner sig på samma sociala nivå.

4.2.3 Praktiska exempel på bra bemötande

För att utveckla det kommunikativa handlandet i sammanhanget beskriver vi nedan det ungdomarna lyft upp under intervjuerna som de anser kan förbättra deras upplevelse av bemötandet och förtroendet för polisen som organisation. En ungdom berättar att han haft besök

---

⁹⁷ Habermas (1996). s 113

⁹⁸ Falkheimer och Heide (2007). s 76-77

⁹⁹ Falkheimer och Heide (2007). s 76

¹⁰⁰ Månsson (2010). s 325

¹⁰¹ Månsson Per (2010). s 326

av poliser på sin skola, genom detta relationsskapande arbete byggde ungdomen ett förtroende till dessa poliser samtidigt som poliserna lärde känna ungdomarna i närområdet. Sådant arbete där ungdomarnas livsvärld och polisernas systemvärld integreras tror vi kan påverka både ungdomarnas och polisernas föreställning om varandra. Vid sådant arbete går poliser ur sin objektiva värld till viss del, så att mer informella relationer till ungdomarna byggs och där de lär känna ungdomarnas sociala värld. Detta bidrar till att de får kunskap om varje enskilds specifika förutsättningar och referensram. Detta gör att polisen kan bemöta varje enskild ungdom på ett bättre sätt.

Även Brå lyfter fram vikten av att ta hänsyn till den specifika ungdomens situation och individuella egenskaper för att uppnå ett bra bemötande.¹⁰² Ungdomarna beskriver ett bra bemötande då polisen är sig själv, trevlig, välkomnande, kan skämta med dem och betar sig som att de är jämlika som individer det vill säga att maktskillnaderna inte framträder så tydligt. Även de äldre ungdomarna vi intervjuade poängterar polisens vikt av att vara synlig och tillgänglig där ungdomarna är, på detta sätt kan polisen möta ungdomarna i deras sociala värld och på deras nivå. Genom ett relationsskapande arbete av lokala poliser kan på så sätt den barriär som upplevs av många ungdomar rivas.¹⁰³ Ungdomarna vi pratat med anser att det handlar om att det ska ske en dialog mellan poliser och ungdomar för att ett bra bemötande ska ske. Denna dialog som ungdomarna pratar om bekräftar resonemanget om det kommunikativt handlande som skapar ömsesidig förståelse mellan de olika världarna poliser och ungdomar befinner sig i. Ett samspel där båda parter är öppna för varandra som genererar intersubjektivitet på det sättet att polisen och ungdomarna når en gemensam förståelse och erkänner varandra som tillräkneliga subjekt, vilket innebär att poliser och ungdomar tror på vad varandra säger.¹⁰⁴ Ett bra sätt för att skapa denna förståelse är att arbeta på det sätt som också Björn-Bentzen beskriver. Att prata på skolor och vara en naturlig del av ungdomarnas vardag för att visa att polisen är där, är viktigt för förtroendet. Det är viktigt att också vid ett ingripande ha med sig den kunskap poliserna har tillägnat sig i samspelet med ungdomarna för att kunna behandla dem individanpassat och med hänsyn till ungdomarnas referensramar. Ett exempel är att förklara syftet med ingripandet för

---

¹⁰² Roos, Lundberg, Korsell (2011). s 58-59

¹⁰³ Roos, Lundberg, Korsell (2011). s 65

¹⁰⁴ Habermas (1996). s 328

ungdomen efter händelsen då denne inte längre är i eventuell affekt, för att kunna föra en dialog om det inträffade.

Ungdomarna berättar att de bemöter poliserna som de själva blir bemötta. Vi förstår av intervjuerna att detta handlar om respekt. I Brås rapport tas även vikten av respekt upp. Respekt är något både poliser och ungdomar strävar efter. De bemöter de med respekt som bemöter dem med respekt.¹⁰⁵ Ungdomarna tror även att om de känt att de blivit bemötta med respekt och att poliserna hade ansträngt sig för att lära känna dem, hade de haft en relation till poliser där de lyssnat på dem. Vilket även hade påverkar ungdomarnas bemötande mot poliser. De förstår att poliser bemöter dem aggressivt i en situation där de gjort fel, men inte i de situationer då de inte gjort något fel. För att de ska känna förtroende behöver ungdomarna bli bemötta rättvist enligt dem. Ett relationsskapande arbete med respekt som ledord är därför viktigt för både ungdomarnas och polisernas bemötande ska utvecklas.

Polisen mål ska genomsyra allt polisarbete, målet att minska brottsligheten i samhället ska därmed tas hänsyn till vid varje möte med en ungdom.¹⁰⁶ Målet att minska brottsligheten i samhället tror en del av ungdomarna kan uppnås genom ett bra bemötande som bygger en relation till dem. Medan andra ungdomar anser att ett bra bemötande från poliser inte har någon brottsförebyggande effekt på dem. De tror inte att deras relation med polisen kan påverka om de begår brott eller inte. De menar att det är deras eget val att begå brott och att det måste komma ifrån dem själva om de ska välja att inte begå brott, föraktet mot polisen gör inte att de väljer detta. David 18 år, säger att polisen inte skall visa sig. För honom spelar det ingen roll om han inte har en god relation med dem, det har det aldrig gjort. Jihad 25 år, är av den uppfattningen att fotpatrullerande poliser som rör sig runt och snackar med ungdomarna till vardags och bygger en relation med ungdomarna skapar trygghet, något som även stöds av den tidigare forskningen.¹⁰⁷ Problemet kring ungdomsbrottslighet är komplext och kan inte påverkas av polisernas bemötande enligt de yngre ungdomarna. Däremot tror ungdomarna att polisens bemötande påverkar vilken trygghet respektive otrygghet de känner. Med ett bra bemötande från poliser skulle Muhammed ha känt sig tryggare i deras närvaro och fått ett större förtroende för dem. Vilket även hade

---

¹⁰⁵ Peterson (2008). s 112

¹⁰⁶ Ask och Zimmerman (2012)

¹⁰⁷ Roos, Lundberg och Korsell (2011). s 58-59.

bidragit till att uppfylla polisernas mål om att skapa trygghet och förstärka förtroendet. Samtidigt nämns problematiken att de normer som finns i ungdomarnas område att man inte ska tycka om polisen gör det svårt för ungdomarna att vara positivt inställda till polisen och därmed känna sig trygga med polisen närvaro.

5. Slutsatser

Ungdomarna vi intervjuat har en generell uppfattning av polisens bemötande som aggressivt och otrevligt. Det har bidragit till den negativa föreställning de har om polisen samt den etablerade normen att vara tycka illa polisen. Ungdomarna beskriver att om man gjort något dumt så ska man bli behandlad efter det, vilket förtydligar att det inte är i de situationerna då ungdomarna beter sig illa eller uppträder uppkäftigt som bemötandet från poliserna brister. Utan det handlar främst om när de går på gatan, äter pizza eller tar sin bil till jobbet. Att bli bemött med riktade pistoler och glåpord när man firar med en pizza att det är fredag; att bli tvingad att gå ur bilen och lägga sig på marken när man är på väg till jobbet eller att bli uppträckt mot en vägg när man står och hänger med sina vänner på ett torg, det är då ungdomarna anser att polisens bemötande särskiljer dem från andra vilket sänker känslan av förtroende till polisen. De menar att ständigt bli bemött som misstänkt gör det svårt att bygga en bra relation till polisen. Den aggressiva tonen från första blicken eller första ordet, skapar ingen bra relation, det skapar ingen känsla av samhörighet och det lägger ingen förhoppningsfull grund för att hos dessa ungdomar skapa en känsla av trygghet, främja rättvisa eller stärka förtroendet för polisen.

Den stora utmaningen ligger i att omskapa de normer som finns bland ungdomarna i förhållande till poliser. För att polisen framgångsrikt ska kunna arbeta med sina mål bland dessa ungdomar krävs det att poliserna arbetar aktivt för att kunna bryta den här normen. Vi framhåller, så som andra forskare också menar att det krävs ett bemötande till ungdomarna som är anpassat till varje individ och situation. Det krävs då att polisen har en verklig uppfattning om ungdomarnas sociala värld och använder sig av ett språk och handlande som ungdomarna förstår. Det är därför viktigt att polisen utgår från och är uppmärksam på att de själva inte nödvändigtvis har samma utgångspunkt och ser situationer på samma sätt som ungdomarna. För att skapa ömsesidig förståelse behöver båda parter vara öppna för att sätta sig in i den andres uppfattning av situationen likt Habermas ideala talarsituation.¹⁰⁸ Först då kan ungdomarna känna att de blir behandlade rättvist och med respekt, vilket verkar förtroendeskapande. Genom att förtroende skapas för polisen lägger det även grund för trygghet för ungdomarna. De mål och riktlinjer som utgör systemvärlden uttrycker det som vi förstår att ungdomarna behöver uppleva från poliserna för att få förtroende för polisen. Vi drar därför slutsatsen att det är ungdomarnas subjektiva

---

¹⁰⁸ Falkheimer och Heide (2007). s 76-77

uppfattning som behöver förändras för att den negativa normen i deras sociala värld ska påverkas till mer positiv. Med bakgrund av den negativa norm som finns bland ungdomarna tolkar de polisens bemötande negativt i alla situationer oavsett det verkliga bemötandet. Om den negativa normen till poliser förändras bland ungdomar skapas möjligheten för dem att tolka och uppfatta polisens bemötande positivt när de bemöter dem så. Normen kan påverkas genom att polisen får en bättre förståelse för ungdomarnas sociala värld, hur de uppträder och handlar samt varför och arbetar relationsskapande och förståelseinriktat med tillgänglighet för dessa ungdomar. Det gör också att de i större utsträckning kan uppnå sina mål med dessa ungdomar.

I detta kandidatarbete har vi undersökt hur 15 utvalda ungdomar som varit i kontakt med polisen vid ingripande uppfattar polisens bemötande, vilket även kan ge en insyn i hur andra ungdomar med liknande erfarenheter kan tänkas uppfatta polisens bemötande. För att polisen ska kunna uppnå sina mål krävs det kunskap om hur deras klienter uppfattar deras arbete. Denna uppsats anser vi bidrar med att öka kunskapen om hur ungdomar uppfattar polisens arbete, för en strävan mot att polisen ska uppnå målen att skapa trygghet, främja rättvisa samt upprätthålla och skapa förtroende.

6. Diskussion och framtida forskning

Ungdomarna som vi har intervjuat uppfattar att de poliser de mött har en negativ inställning mot dem och en förutfattad mening att de är kriminella. Polisens eventuella negativa inställning mot ungdomarna i sitt bemötande tror ungdomarna kan påverka laglydiga ungdomar att börja begå kriminella handlingar. Detta handlar om stigmatisering och självuppfyllande profetia. Med andra ord då en laglydig ungdom ständigt blir ifrågasatt ut av poliser som tror att hen är kriminell, har ungdomarna en uppfattning om att denna ungdom tillslut tänker "*tror alla ändå att jag är kriminell, kan jag lika gärna vara det*". Ungdomen stigmatiseras därmed av poliser som bemöter dem på ett aggressivt och anklagade sätt vilket gör att ungdomen till slut går in i den roll som polisen ger denne, vilket är självuppfyllande profetia. Poliser kan med andra ord påverka ungdomar med en eventuell negativ förutfattad mening som bildats inom deras system, till en sämre livsstil då de bemöter dem anklagande och kritiserande. Vilket är raka motsatsen till vad polisens arbete är ämnat för. Om detta är sant har vi inte haft möjlighet att undersöka inom ramarna för denna uppsats. Skulle det förhålla sig på det är sättet krävs dock att inte enbart ungdomarnas negativa norm mot poliser förändras, utan att även den i så fall negativa förutfattade mening som finns bland de lokala poliserna mot ungdomar förändras. Under samtalen med ungdomarna förstår vi att en del i den förutfattade mening ungdomarna menar att poliserna har är av rasistisk karaktär. Med bakgrund av deras uppfattning anser vi att det vara viktigt att undersöka om dessa värderingar existerar inom polismyndigheten och så fall hur man ska kunna arbeta mot sådana värderingar inom myndigheten.

Både ungdomarna och polisen som intervjuades berättade om att det finns stora skillnader i polisens bemötande i olika områden. Detta beskriver även Abby Peterson i sin forskning som lyfter fram att det bildas olika normer inom den lokala poliskåren.¹⁰⁹ Polisen Björn-Bentzen arbetar i området Lunds kommun medan ungdomarna befinner sig i Malmö stad. Detta gör att Björn-Bentzens uppfattning av polisens användning av målen vid bemötande med ungdomar, riskerar att skilja sig åt jämfört med ungdomarnas uppfattning av polisens bemötande. Men eftersom polisens uppdrag och mål ska genomsyra polisarbetet i hela landet anser vi att detta inte bör ha någon betydelse då målen är vad poliser ska sträva efter i alla situationer oavsett stad. Vi

---

¹⁰⁹ Peterson (2008). s 101-102

har med hänsyn till bland annat tid inte haft möjlighet att närmre undersöka hur arbetsklimatet ser ut inom Malmös poliskår, med tanke på uppsatsens syfte och frågeställningar anser vi heller inte att det är nödvändigt för att uppnå detta.

Ungdomarnas berättelser väcker många frågor. Framför allt ger de oss en bild av en våldsamhet hos poliser som de mött och anmälningar som läggs ned nästan omedelbart trots filmbevis på händelserna. De pratar om delar av polisen i Malmö som korrupt och oprofessionell på många sätt jämfört vad de står för, någon polis hade exempelvis läckt en av ungdomarnas brottsregister för en journalist som ringt och frågat ungdomen om detta. Det väcker funderingar i termer av rättssäkerhet för dessa ungdomar vilket skulle vara intressant att lyfta upp och undersöka vidare. Det finns det en risk att ungdomarnas berättelser kan vara överdrivna på grund av grupptricket under intervjuerna eller att de undanhåller sitt eget bemötande till polisen för oss, som kan ha genererat ett förvarbart våld från poliser. Men samtidigt är det svårt för oss att se hur det kan vara proportionerligt till vad ungdomen kan ha gjort, att misshandla en person grovt, ta av honom kläderna och lämna denne långt utanför Malmö. Att det skulle vara i nöd eller liknande att slå ungdomar med batong och med en telefonkatalog emellan för att det inte ska bli några blåmärken känns inte heller försvarbart i någon situation. Därför skulle en kompletterande studie kunna göras där före detta poliser intervjuas för att ge bild över det våld som används utanför befogenheterna inom polismyndigheten. Chansen att få arbetande och verkande poliser att tala om dessa händelser fritt känns inte särskilt stor. Flera av ungdomarna uttrycker att de tar sitt straff när de gjort något dumt, varför ska inte poliser ta sitt straff när de gjort fel? Den frågan skulle vara väldigt intressant att vidare undersöka.

Nätverket vi har fått kontakt med ungdomarna genom ska genomföra ett projekt där ungdomar och poliser ska möta varandra för att utbyta erfarenheter. En del i projektet är att få poliser som arbetar i Malmö att få en bild av hur ungdomarna uppfattar deras bemötande, samtidigt som polisen ska kunna prata om hur situationer kan uppfattas från deras sida. Tanken är att båda parter ska utbilda varandra. Projektets syfte är att skapa en förståelse mellan ungdomar och poliser i området, vilket är väl sammankopplat med det vi redogjort för i den här uppsatsen. Det hade därför varit av stort intresse att göra en vidare forskning på detta projekt, möjligtvis i form av en utvärdering av projektet och dess inverkan på poliser och ungdomar.

7. Referenslista

Andersen, Heine & Kaspersen, Lars Bo (red.) (2007). *Klassisk och modern samhällsteori*. 3., [utvidgade och rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Ask, Beatrice och Zimmerman, Eva (2012). *Regleringsbrev för budgetåret 2013 avseende Rikspolisstyrelsen och övriga myndigheter inom polisorganisationen*. Stockholm: Justitiedepartementet. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.polisen.se/Global/www%20och%20Intrapolis/Regleringsbrev/Regleringsbrev_2013.pdf (2013-04-01)

Berg, Ulf. Lagkommentar 19 till Polislag (1984:387) 8 § från Karnov. [Elektronisk] Tillgänglig: http://juridik.karnovgroup.se/document/528475/1?versid=146-1-2005#SFS1984-0387_N19 (2013-04-16)

Blixt, Madeleine, Hradilova Selin, Klara & Westlund, Olle (2010). *Brottsoffers kontakter med rättsväsendet: en fördjupande studie utifrån Nationella trygghetsundersökningen 2006-2008 och intervjuer med fokusgrupper*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ). [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f180001133/2010_1_brottsoffers_kontakter.pdf (2013-04-10)

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber

Brå (2013). *Färre fall av dödligt våld 2012*. Brås hemsida. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.bra.se/bra/nytt-fran-bra/arkiv/press/2013-03-27-farre-fall-av-dodligt-vald-2012.html> (2013-04-03)

Eidevall, Mårten (2013). *Megafonen om upploppet i Husby*. Svenska Dagbladet. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.svd.se/nyheter/inrikes/megafonen-om-upploppet-i-husby_8189540.svd (2013-05-24)

Eriksen, Erik Oddvar & Weigård, Jarle (2000). *Habermas politiska teori*. Lund: Studentlitteratur

Falkheimer, Jesper & Heide, Mats (2007). *Strategisk kommunikation: en bok om organisationers relationer*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Habermas, Jürgen (1996). *Kommunikativt handlande: texter om språk, rationalitet och samhälle*. 2. uppl. Göteborg: Daidalos

Hagberg, Anders (2013). [Muntlig källa]. Rikspolisstyrelsen Kommunikationsavdelningen. (2013-04-16)

Kieman, Christina (2011). *Projektplan, - Sociala insatsgrupper m.m.* Polisens hemsida. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.polisen.se/PageFiles/449628/Projektplan.pdf> (2013-04-17)

Lagkommentar till polislagen (1984:387) 1:1§ från Zeteo. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://zeteo.nj.se/ppd/template.htm?view=main> (2013-04-16)

Lunds Universitets. *Etikfrågor vid Lunds universitet. En vägledning.* [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www4.lu.se/upload/LUPDF/etikdokumentisinhelhet.pdf> (2013-05-09)

Månson, Per (red.) (2010). *Moderna samhällsteorier: traditioner, riktningar, teoretiker.* 8. uppl. Stockholm: Norstedt

Nelander, Kerstin (2009). *Tonåringars benägenhet att anmäla brott och deras förtroende för rättsväsendet.* Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ). [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f180002539/2009_20_tonaringars_benagenhet_anmala_brott.pdf (2013-04-10)

Peterson, Abby (2008). *Who 'Owns' the Streets? Ritual Performances of Respect and Authority in Interactions Between Young Men and Police Officers.* Göteborg: Journal of Scandinavian Studies in Criminology & Crime Prevention. Vol. 9 Issue 2, p97-118.

Petterson, Tove (2010). *Polisens arbete med ungdomar: Betydelse av etnicitet, social klass och genus vid ingripande.* Vetenskapsrådets hemsida. Diarienum 2010-1756. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://vrproj.vr.se/detail.asp?arendeid=75664> (2013-04-26)

Pettersson, Tove (2012). *Att balansera mellan kontroll och kontakt: lokala polisens arbete med ungdomar.* Lund: Studentlitteratur

Polisen (2013a). *Polisens värdegrund.* Polisens hemsida. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.polisen.se/Global/www%20och%20Intrapolis/Informationsmaterial/01%20Polisen%20nationellt/Polisens_vardegrund_final_blad.pdf (2013-04-02)

Polisen (2013b). *Uppdrag och mål.* Polisens hemsida. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.polisen.se/Om-polisen/Uppdrag-och-mal/> (2013-04-02)

Polisen (2013c). *Internutredningar.* Polisens hemsida. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.polisen.se/Om-polisen/Organisation/Internutredningar/> (2013-05-10)

Polislagen SFS 1984:387

Rikspolisstyrelsen (2011). *Rikspolischefens inriktning*. Stockholm: RPS tryckeri Stockholm.

[Elektronisk] Tillgänglig:

http://www.polisen.se/Global/www%20och%20Intrapolis/Strategier/01Polisen%20nationellt/RP_C_2011_110426webb.pdf (2013-04-01)

Roos, André, Lundberg, Tor & Korsell, Lars E. (2012). *Lokala poliser: hinder och möjligheter med lokala poliskontor*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ). [Elektronisk] Tillgänglig:

http://www.bra.se/download/18.1ff479c3135e8540b2980001365/2011_13_lokala_poliser.pdf (2013-04-10)

Stadler, Lena (2012a). *Ett meddelande till polisen*. Sydsvenskan. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://www.sydsvenskan.se/malmo/ett-meddelande-till-polisen/> (2013-04-10)

Stadler, Lena (2012b). *Polisen: Har inte gjort något fel*. Sydsvenskan. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://www.sydsvenskan.se/malmo/polisen-har-inte-gjort-fel/> (2013-04-10)

Straub, Frank (2008). *Policing Cities: Reducing Violence and Building Communities*. New York:

The PoliceChief, - The Professional Voice og Law Enforcement. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://youthlinkusa.org/press/YOUTHLINK-press-11-2008-ThePoliceChiefMagazine.pdf> (2013-04-10)

Wibeck, Victoria (2010). *Fokusgrupper: om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod*. 2., uppdaterade och utök. uppl. Lund: Studentlitteratur

Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur

8. Bilagor

8.1 Intervjuguide

Hej!

Vi är två studenter från Lunds Universitet som skriver en kandidatuppsats i kriminologi. I vår uppsats undersöker vi polisens mål och riktlinjer i arbetet med ungdomar. Vi har tagit del av lagtext, regleringsbrevet från regeringen, rikspolischefens inriktningsbrev för att få en bild av polisens mål, men för att förtydliga dessa mål är en intervju med dig värdefull för vårt fortsatta arbete.

Syfte

Med bakgrund av polisens uppdrag och målsättningar ska vi undersöka hur ungdomar upplever att polisen i mötet med dem, uppnår målen att:

- skapa trygghet
- främja rättvisa
- upprätthålla och stärka förtroendet

-Berätta om vad har du för erfarenheter inom polisen?

Polisens övergripande mål handlar om att främja *rättvisa* och *trygghet* samt tillförsäkra allmänheten *skydd* och *hjälp*. Berätta om hur det visar sig i ert dagliga arbete med ungdomar.

- I regleringsbrevet från regeringen nämns ordet *allmänheten* ofta. Ordet *allmänheten* är förhållandevis ett generaliserande ord där den stora gruppen individer i samhället oftast inräknas men inte representerar alla, hur ska man förstå begreppet allmänheten vilka grupper/personer menar du ingår i den definitionen?

- Hur menar du att rättvisa kan förstås ur ett ungdomsperspektiv? Med ungdomsperspektiv menar vi rättvisa utifrån ungdomens synvinkel. På vilket sätt arbetar ni för att främja rättvisa för ungdomar?

- Hur bemöter polisen ungdomar för att de ska känna trygghet?

Genom de dokument som presenteras från Rikspolischefen och på polisens hemsida framgår vikten av att förtroendet för polisen ska vara högt. Polisen ska värna om det höga förtroende allmänheten har för polisen och arbetar för att det stärks ytterligare.

- Vad menar du att det innebär att allmänheten ska ha högt förtroende för polisen?

- Hur menar du att ni arbetar med att stärka förtroendet för polisen i ert arbetet med ungdomar?

- Hur skapas förtroende när ni bemöter ungdomar?

En del i förtroendearbetet handlar om att brottsoffer och vittnen inte får tveka att höra av sig till polisen utan ska känna trygghet och tillit till polisens bemötande som ska genomföras med yrkesmässig skicklighet och stor medmänsklighet.

- På vilket sätt arbetar ni (polisen) vid bemötandet av ungdomar med yrkesmässig skicklighet och stor medmänsklighet?

I situationer med ungdomar då det blir aktuellt för Polisen att enligt Polislagen 13§ omhänderta den som stör eller utgör en omedelbar fara för den allmänna ordningen, hur visar sig polisens värdegrund för ungdomar i dessa situationer? Det vill säga, i en sådan situation, hur uppträder och syftar ni till att uppfattas av ungdomarna som engagerade, effektiva och tillgängliga?

Polisens värdegrund:

- **Engagerade** - med ansvar och respekt. Vi tar ansvar för vår uppgift och värnar om allas lika värde.
- **Effektiva** - för resultat och utveckling. Vi är fokuserade på resultat, samarbete och ständig utveckling.
- **Tillgängliga** - för allmänheten och för varandra. Vi är hjälpsamma, flexibla och stödjande.

På vilket sätt jobbar ni med att bemöta en ungdom enligt den nu aktuella värdegrunden då hen är föremål för en tvångsåtgärd?

I regleringsbrevet står det även att Polisen ska blir mer tillgänglig och synlig, på vilket sätt menar du att det är det viktigt att polisen ska vara mer tillgänglig och synlig för ungdomar?

- Om en ungdom inte har goda erfarenheter av polisen, hur menar du att polisen kan påverka ungdomens uppfattning om polisen genom "tillgänglighet och synlighet"?

Rikspolischefen uttrycker att närvarande uniformerade poliser “skapar trygghet och förebygger brott” (Rikspolisstyrelsen 2011:7).

- På vilket sätt påverkar detta arbetsätt ungdomar?

I regleringsbrevet står det att ungdomsbrottslighet ska bekämpas med tidiga och tydliga åtgärder.

- Hur menar du att polisen arbetar med tidiga och tydliga åtgärder för att skapa en god relation med ungdomar som är misstänkta för eller har begått brott?

Vilken kunskap tror du ungdomar har om lagar och polisens befogenheter samt på vilka grunder dessa kan användas?

Polisens övergripande mål handlar om att främja *rättvisa* och *trygghet* samt tillförsäkra allmänhetens *skydd* och *hjälp*. Berätta om hur det visar sig i ert dagliga arbete med ungdomar som är misstänkta för brott eller varit inblandade i brottsliga sammanhang eller stört ordningen osv.

Tack!

8.2 Intervjuguide till fokusgrupper intervjuer

Hej!

Vi studerar Kriminologi vid Lunds Universitet och skriver nu en kandidatuppsats om ungdomars upplevelse av polisens bemötande. Vi tycker detta är viktigt att studera för att kunna förbättra och utveckla relationen mellan polisen och ungdomar. Därför är era åsikter och tankar kring polisens bemötande mot er av stor vikt för oss. Vi ska göra en fokusgruppintervju med er som till skillnad mot en vanlig intervju inte baseras på att vi ställer frågor till er, utan istället ger vi er några olika teman som ni kan diskutera med varandra, dock kommer vi börja med några inledande frågor. Ni får därför gärna ifrågasätta varandras åsikter och problem och delge varandra med era olika erfarenheter. De erfarenheter ni delger kan vara nära i tiden eller tidigare under er tonårstid

Samtalet kommer att spelas in med det är endast vi som kommer att lyssna på inspelningen. Inspelningen görs för att vi ska komma ihåg vad ni berättar och hur ni resonerar, tänker och tycker. För oss är det viktigt att det här känns bra för er också att det inte blir stelt och att om det är något som ni inte förstår att ni frågar vad vi menar så frågar vi er om det är något vi inte förstår eller hänger med på.

I en situation där ni behöver skydd och hjälp vart vänder ni er? Varför?

Vi är mest intresserade av era upplevelser och uppfattning från när ni var under 20 år men ni får även delge oss om era uppfattningar har förändrats eller ej över tiden.

Kan ni berätta lite kort om era erfarenheter av polisens ingripande, vad är/var er uppfattning av polisens agerande i dessa situationer och vad har ni för inställning till polisen i sin helhet.

Ungdomarnas erfarenheter

Rättvisa

Trygghet

Tillit och Förtroende

Synlighet och Tillgänglighet

Förbättring och utveckling

Tack!